

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande
Minister

Annette Holmberg-Jansson

Föredragande

Specialsakkunnig

Susanne Broman

Justerat

Omedelbart

Nr 2

Lagstiftningspromemoria gällande förslag till
landskapslag om klientavgifter inom socialvården.

ÅLR 2022/294

5 S2 Utdrag

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att överföra lagstiftningspromemoria gällande förslag till en landskapslag om klientavgifter inom socialvården, **bilaga S222E02**, till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

Förnyande av klientavgiftslagstiftning

Underlag till lagberedning

Dnr: ÅLR 2022/294

Datum: 31.1.2022

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

Innehållsförteckning

1. Allmän motivering	2
1.1. Bakgrund	2
1.2. Nuläge och problemställning.....	2
1.3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	3
1.3.1. Ny klientavgiftslagstiftning i flera steg	3
1.3.2. Lagförslagets målsättning	4
1.4. Konsekvenser av föreslagen landskapslag.....	5
1.4.1. Ekonomiska konsekvenser	5
1.4.1.1. Konsekvenser för kommunernas ekonomi.....	5
1.4.1.2. Konsekvenser för hushållens ställning och ekonomi	10
1.4.2. Konsekvenser för myndigheterna	11
1.4.3. Konsekvenser för barn och jämställdheten mellan könen	11
1.4.4. Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna	12
1.5. Övriga lagstiftningsbehov	12
2. Detaljmotivering	13
3. Lagförslag.....	30
Landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården	30
Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riks­författningar om socialvård	46
Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2020:12) om socialvård	48
Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen.....	49
Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp.....	50
Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.....	51
Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2016:15) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården	51
Ändringar i landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riks­författningar om socialvård	52

1. Allmän motivering

1.1. Bakgrund

I regeringsprogrammet *Tillsammans för Åland* står det att klientavgiftslagen ska förnyas eller revideras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer.¹

Ålands landskapsregering beslöt 12.1.2021 att för tiden 12.1.2021–31.5.2021 utse en arbetsgrupp med uppdrag att se över och komma med förslag till ny eller reviderad klientavgiftslag. Genom beslut den 8 juni 2021 förlängdes arbetsgruppens mandatperiod till och med 31.12.2021. Landskapsregeringen konstaterade 21.12.2021 att arbetsgruppen hade slutfört sitt uppdrag och antecknade arbetsgruppens slutrapport² till kännedom.

1.2. Nuläge och problemställning

Genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård och landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, tillämpas lag om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) samt förordning om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992) till den del det berör socialvård. De ändringar som trädde i kraft i riket 1 juli 2021, genom lagen om ändring av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 1201/2020) samt Statsrådets förordning om ändring av vissa bestämmelser i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 417/2021), tillämpas inte till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet. Ändringarna i rikets klientavgiftslag och -förordning förhindrades att träda i kraft på Åland genom landskapslag (2021/67) om ändring av 1 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, landskapsförordning (2021/69) om ändring av 1 § landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård samt landskapslag (2021/68) om ändring av 1 § landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården.

Arbetsgruppen med uppdrag att se över och komma med förslag till ny eller reviderad klientavgiftslag har konstaterat att det finns flera problem med den nuvarande klientavgiftslagstiftningen. I arbetsgruppens slutrapport beskrivs problemen närmare och nedan ges en kortfattad redogörelse.

Tillämpningen av den nuvarande blankettlagen är problematisk eftersom rättsläget är otydligt. Många paragrafer gäller både socialvård och hälso- och sjukvård, medan lagstiftningen tillämpas på Åland endast till den del den berör socialvård. Dessutom tillämpas lagstiftningen på Åland i den lydelse den hade 30.6.2021. Detta innebär att den lydelse i klientavgiftslagstiftningen som gäller på Åland för tillfället är svår att hitta. Det har i arbetsgruppen framkommit flera områden där det finns tydliga skillnader i hur kommunerna och kommunalförbunden tillämpar den gällande lagstiftningen, exempelvis olikheter i hur bestämmelserna om avgiftstak tillämpas och grunderna för uträkning av avgifter. Det har också visat sig finnas oklarheter på

¹ Regeringsprogram *Tillsammans för Åland*, M 1/2019–2020, s. 9.

² [Protokoll \(regeringen.ax\)](#)

grund av att nuvarande blankettlagstiftning innehåller bestämmelser om både socialvård och hälso- och sjukvård, trots att endast de bestämmelser som gäller socialvård tillämpas på Åland.

Relativt omfattande ändringar i rikets klientavgiftslag är aktuella från och med 1.1.2023. Lagändringar aktualiseras genom *”Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av socialvårdslagen och lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre samt lagar som har samband med dem”* (RP 231/2021 rd)³. Bland annat planeras slopande av långvarig institutionsvård för äldre inom socialvården samt införande av flera tidiga insatser och flexibla boendeformer. Ändringar förväntas också ske i klientavgiftslagen i och med den pågående reformen av funktionshinderlagstiftningen i riket. Avsikten är att det i samband med reformen stiftas en ny lag om funktionshinderservice, vilken innehåller bestämmelser om särskilda tjänster inom socialvården för personer med funktionsnedsättning. Samtidigt upphävs den gällande handikappservicelagen (380/1987) och specialomsorgslagen (519/1977). Avsikten är att en regeringsproposition om detta ska överlämnas till riksdagen våren 2022. Även den nya lagen om funktionshinderservice föreslås träda i kraft 1.1.2023. Även andra lagreformer, som revideringen av missbrukarvårdslagen, kommer att inverka på klientavgiftslagen. Den regeringsproposition som omfattar revidering av missbrukarvårdslagen förväntas överlämnas till riksdagen hösten 2022 så att lagändringarna kan träda i kraft den 1 januari 2023.

De ovan nämnda reformerna innebär ett omfattande arbete och det är inte möjligt för landskapsregeringen att göra motsvarande lagberedning så att ikraftträdande kunde ske samtidigt.

Det nuvarande rättslaget är otydligt, eftersom ytterligare behov av att förhindra ändringar i blankettlagen att träda i kraft på Åland skulle leda till att lagstiftningen blir ännu svårare att förstå och tillämpa. Även om man i tid hinner införa avvikelser till icke-önskade bestämmelser i blankettlagen blir det svårt om avvikelserna är av materiell, inte enbart teknisk, natur. Detta är fallet med de ändringar i klientavgiftslagen som förhindrades att träda i kraft på Åland genom landskapslag (2021/67) om ändring av 1 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, landskapslag (2021/68) om ändring av 1 § landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården samt landskapsförordning (2021/69) om ändring av 1 § landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård. Med beaktande av ovanstående, samt att socialvården är åländsk behörighet, bedöms det finnas behov av utarbetande av en landskapslag om klientavgifter inom socialvården, se kapitel 1.3 nedan.

1.3. Målsättning och de viktigaste förslagen

1.3.1. Ny klientavgiftslagstiftning i flera steg

Ny klientavgiftslagstiftning inom socialvården på Åland föreslås utarbetas stegvis. Det första steget omfattar detta underlag till lagberedningen och framtagande av en landskapslag om klientavgifter inom socialvården, vilken ger en god teknisk grund att bygga vidare på.

³ https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_231+2021.aspx

I arbetet med att förnya klientavgiftslagen, i steg två, vilket planeras inledas omedelbart år 2022, föreslås större innehållsmässiga ändringar göras i landskapslagen. Dessa ändringar hör ihop med skrivningarna i regeringsprogrammet om att "utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer", och vilka kan innebära ändringar som har större ekonomisk betydelse för både klienter och kommuner/kommunalförbund. I steg två planeras bland annat avgifterna för boendeservice med heldygnssomsorg och långvarig service inom öppenvården ses över. Anledningen till att de större ändringarna planeras till följande steg i lagstiftningsarbetet är att tidsplanen för den föreslagna landskapslagen är brådskande och de frågor som planeras ses över i steg två kräver mera omfattande och tidskrävande analys och utredningar.

De ändringar som föreslås i rikslagstiftningen med anledning av den ovan nämnda regeringspropositionen RP 231/2021 rd angående bland annat institutionsvården för äldre kan komma att påverka gränsdragningen öppenvård-institutionsvård, vilket är riksbehörighet och därmed även klientavgiftsuttaget inom socialvården.

I steg två, alternativt steg tre, kommer ytterligare ändringar i landskapslagen att aktualiseras i samband med funktionshinderreformen. Klientavgiftslagstiftningen behöver anpassas till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, så att lagstiftningen inte innehåller bestämmelser om skillnader i klientavgifter på grund av diagnos. Funktionsrättskonventionen bygger på att service, och därmed de avgifter som tas ut för service, utgår från klientens individuella behov, och är inte beroende av klientens diagnos. Ändringar i klientavgiftslagen bygger på att en ny funktionshinderslag först antas och därefter anpassas lagstiftningen och avgifterna till denna. Även revideringen av missbrukarvårdslagen beaktas i steg två, alternativt tre.

Närmare motivering till att välja egen åländsk lagstiftning samt till att utarbeta ny klientavgiftslag i flera steg finns i slutrapporten för arbetsgruppen med uppdrag att se över och komma med förslag till ny eller reviderad klientavgiftslag.

1.3.2. Lagförslagets målsättning

Målsättningen är en landskapslag om klientavgifter inom socialvården, vilken är enklare att tillämpa än den nuvarande klientavgiftslagstiftningen på Åland. I och med utarbetandet av en landskapslag finns inte behov av att mota kommande förändringar i blankettlagen.

En fulltextlag föreslås antas och tillämpningen av lag om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) i enlighet med landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård föreslås upphävas. Bestämmelserna i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992) föreslås samtidigt lyftas till lagnivå i landskapslagen och tillämpningen av rikets klientavgiftsförordning föreslås upphävas. Samtliga bestämmelser om klientavgifter föreslås således ingå i landskapslagen, vilken föreslås träda i kraft 1.1.2023. Sammantaget innebär det nuvarande rättsläget med klientavgiftslagstiftningen och kommande lagstiftningsreformer i riket att det är av yttersta vikt att en landskapslag skyndsamt kan antas och träda i kraft från och med ovan nämnda datum.

Till sitt innehåll motsvarar den föreslagna landskapslagen i huvudsak de i landskapet Åland gällande bestämmelserna angående klientavgifter inom socialvården. De huvudsakliga innehållsmässiga förändringarna gäller avgiftstaket, vilket föreslås sänkas från 683 euro till 300 euro, och föreslagen övergång till tillämpning av åländskt konsumentprisindex vid indexjusteringar i stället för folkpensionsindex. Dessutom föreslås följande mindre ändringar; utvidgning av vissa fortlöpande eller årligen återkommande inkomster

som utgör grund för avgiften för hemservice, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård, möjlighet för kommunen eller kommunalförbundet att ta ut en avgift för oanvänd kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats vid enheter för institutions- och familjevård samt boendeservice inom socialvården, förtydliganden och preciseringskring kommunens och kommunalförbundets ansvar att ta ut avgift, avgiftsbeslut, fakturor och där tillhörande anvisning om rättelseyrkande, närmare bestämmelser om brott mot banksekretessen samt om avgiftslättnad i förhållande till utkomststödet. De föreslagna ändringarna redogörs för noggrannare i detaljmotiveringen.

1.4. Konsekvenser av föreslagen landskapslag

Den föreslagna landskapslagen grundar sig till sitt innehåll i huvudsak på de i landskapet Åland gällande bestämmelserna vilka berör socialvård. Konsekvensbedömningen omfattar inte de bestämmelser vilka föreslås oförändrade, då de motsvarar nuläget.

Konsekvensbedömningen omfattar bestämmelser vilka innebär en föreslagen förändring, i relation till gällande bestämmelser; sänkt avgiftstak (9) §, övergång till tillämpning av åländskt konsumentprisindex vid indexjusteringar (7, 9, 10, 12, 14, 15, 16) §§, utvidgning av vissa fortlöpande eller årligen återkommande inkomster som utgör grund för avgiften för hemservice eller långvarig institutionsvård och långvarig familjevård (20 och 23) §§, möjlighet för kommunen eller kommunalförbundet till att ta ut en avgift för oanvänd kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats vid enheter för institutions- och familjevård samt boendeservice inom socialvården införs (7) §, förtydliganden och preciseringskring kommunen och kommunalförbundets ansvar att ta ut avgift, avgiftsbeslut, fakturor och där tillhörande anvisning om rättelseyrkande (5, 6, 37) §§, närmare bestämmelser om brott mot banksekretessen (34) § samt avgiftslättnad i förhållande till utkomststödet (30 § 3–5 mom.).

1.4.1. Ekonomiska konsekvenser

1.4.1.1. Konsekvenser för kommunernas ekonomi

Avgiftstaket

Lagförslagets (9) § omfattar ett förslag om att avgiftstaket sänks från 692 euro till 300 euro per kalenderår, eftersom man vid antagande av lag om klientavgifter som blankettlag inte beaktade att rikslagstiftningens avgiftstak omfattade såväl hälso- som sjukvårdsavgifter som socialvårdsavgifter medan det i den åländska lagstiftningen endast kom att omfatta endast i avgiftstaket ingående socialvårdsavgifter.

Landskapsregeringen har inhämtat uppgifter från kommunerna och kommunalförbunden gällande möjligt inkomstbortfall på grund av sänkt avgiftstak, baserat på uppgifter för år 2019. Årtalet har valts med anledning av att uppgifterna baserar sig på tiden före coronapandemin. Kommunalförbunden och alla kommuner, utom en, har lämnat in begärda uppgifter.

Av tabellen framgår det kalkylerade inkomstbortfallet per kommun och kommunalförbund

Kommun/kommunalförbund	Kalkylerat inkomstbortfall i euro år 2019
Brändö	0
Eckerö	516
Finström	0
Föglö	280
Geta	0
Hammarland	0
Jomala	0
Kumlinge	0
Kökar	0
Lemland	500
Lumparland	200
Mariehamn	16 120
Saltvik	1 400
Sottunga	0
Sund	1 000
Vårdö	-
Kommunernas socialtjänst k.f. (f.d. Ålands omsorgsförbund k.f.)	21 252
Oasen boende- och vårdcenter k.f.*	26 836
Totalt	68 104

*Oasens uppgifter gäller för samtliga medlemskommuner, dvs. alla kommuner förutom Föglö, Mariehamn och Saltvik.

Konstateras att de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna av sänkt avgiftstak till 300 euro per kalenderår blir små. Baserat på boksluten för år 2020 utgör 68 104 euro 0,1 procent av de totala landskapsandelarna.

Indexjustering

I landskapslagen föreslås en ändring gällande beloppen som ska justeras med index. De belopp som i nuvarande bestämmelser justeras med folkpensionsindex, föreslås i stället justeras med konsumentprisindex för Åland.

De belopp i lagen som kopplar till avgifter och till avgiftstaket är åländsk behörighet och föreslås justeras med konsumentprisindex för Åland eftersom det bättre motsvarar förändringen i kostnadsnivåerna på Åland. De indexjusteringar som kopplar till inkomster eller medel som en person ska ha till sitt förfogande, föreslås fortsättningsvis justeras enligt arbetspensionsindexet eftersom arbetspensionsskyddet för arbetstagare är delad behörighet mellan Åland och Finland i enlighet med 18 § 2a) och 29 § 3) självstyrelselagen (1991:71) för landskapet Åland.

Folkpensionsanstalten (FPA) har fastställt folkpensionsindexet i oktober till +2,1 procent för året 2022. Enligt de senaste uppgifterna från Ålands statistik och utredningsbyrå (ÅSUB) var förändringen i de åländska konsumentpriserna +2,3 procent i oktober 2021. Men eftersom indexet justeras vartannat år i enlighet med klientavgiftslagens bestämmelser, så måste man beakta förändringen mellan oktober 2019 och oktober 2021. Då blir ändringen i indexen +1,36 procent för folkpensionsindexet och +1,8 procent för det åländska konsumentprisindexet.

För att jämföra kan man ta avgiften för dag- och nattvård som exempel. Avgiften är enligt nuvarande bestämmelse 22,80 euro. Om avgiften justeras med folkpensionsindex (+ 1,36 procent) stiger beloppet till 23,10 och om vi gör samma förhöjning med konsumentprisindex för Åland (+ 1,8 procent) höjs beloppet till 23,20. Om vi gör samma jämförelse med det föreslagna beloppet för avgiftstak får vi med folkpensionsindex en höjning från 300 euro till 304 euro och med konsumentprisindex för Åland en höjning från 300 euro till 305 euro. Skillnaderna i beloppen förblir små.

I ÅSUB: s ekonomiska översikt 2021⁴ förutspås konsumentprisindexets årliga förändring i procent, vara ungefär 1,6 procent både år 2021 och år 2022. Enligt ÅSUB brukar centralbankerna nämna 2,0 procent som ett trovärdigt inflationsmål, genomsnittet för åren 1986–2020 på Åland är just 2,0 procent.

År 2018 frös riket folkpensionsindexet till 2017 års nivå och ändrade också på beräkningssystemet så att beloppen i många förmåner, men också beloppen i klientavgiftslagen, sänktes. Förändringen var en del av statsrådets plan för de offentliga finanserna för perioden 2018–2021. Förändringarna gjordes för att spara om inflationen ökar. Den föreslagna ändringen att justera beloppen med konsumentprisindexet för Åland motsvarar bättre situationen på Åland och styrs inte av beslut från statsrådet. Det kan dock behövas nivågranskningar av beloppen oavsett indexjusteringar.

År 2020 var det åländska konsumentprisindexet – 0,4 procent, vilket skulle ha lett till en sänkning av beloppen i klientavgiftslagen om det åländska indexet skulle ha varit i bruk. Förutom år 2020, har det åländska konsumentprisindexet varit på plussidan sedan år 1986.⁵ Indexhöjning leder till höjda avgifter för klienterna och samtidigt större inkomster för kommunerna. Höjningarna i euro är dock små och som redan framkommit följer indexet den allmänna förändringen i kostnadsnivåerna på Åland.

Utvidgning av fortlöpande och årligen återkommande inkomster som grund för avgift

Underlaget till landskapslag omfattar förslag till utvidgning av vissa fortlöpande eller årligen återkommande inkomster, vilka i nuläget inte beaktas som inkomst som utgör grund för avgift för hemservice (20) § eller långvarig institutionsvård och långvarig familjevård (23) §, för vilka det fastställs en avgift enligt betalningsförmågan. Utvidgningen omfattar studiepenning, vuxenstudiepenning, fortlöpande och återkommande stipendier och andra motsvarande understöd som betalas för studier samt hemvårdsstöd.

Utvidgningen baserar sig på att det inte funnits någon grund för nuvarande särbehandling av förmåner som fås på grund av studier i lagstiftningen om klientavgifter samt att eftersom hemvårdsstöd är en fortlöpande

⁴ https://www.asub.ax/sites/www.asub.ax/files/reports/o20215_ekonomisk_oversikt_hosten_21_0.pdf

⁵ https://pxweb.asub.ax/PXWeb/pxweb/sv/Statistik/Statistik_KO/KO000.px/table/tableViewLayout1/?rxid=1ed2cc44-486f-444f-9a0d-7432d2aa7422

skattepliktig inkomst och om den inte beaktas, kan klienterna försättas i ojämlig ställning beroende på vilka förmåner den som vårdar ett barn hemma får. Till exempel en familj där den ena maken är arbetslös och sköter ett barn hemma kan ha rätt till både hemvårdsstöd och arbetslöshetsförmån. Om familjen får båda förmånerna beaktas hemvårdsstödet som en minskning av arbetslöshetsförmånen. Om familjen inte ansöker om hemvårdsstöd, utan enbart om arbetslöshetsförmån, beviljas arbetslöshetsförmånen till fullt belopp. I dessa situationer har familjernas eventuella klientavgifter bestämts enligt olika grunder, eftersom hemvårdsstödet inte har fått beaktas som inkomst. Det finns inte grunder för en sådan särbehandling.

Inverkan på kommunernas avgiftsintäkter bedöms vara marginella. Det uppskattas att högst ett fåtal personer med ovan nämnda inkomster kommer att omfattas av hemservice, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård, för vilka det fastställs en avgift enligt betalningsförmågan. Det finns inte tillgång till statistik på basis av vilken man samtidigt kan bedöma användningen av ovan nämnda tjänster som bestäms enligt betalningsförmågan, samt personer som samtidigt får ovan nämnda förmåner.

Personer som får hemvårdsstöd omfattas i fråga om service som bestäms enligt betalningsförmågan närmast av hemservice för barnfamiljer. Det grundläggande hemvårdsstödet om 500 euro per månad kan erhållas tills barnet fyllt tre år och inte nyttjar kommunal barnomsorg. I samband med att landskapslag (2015:68) om hemvårdsstöd trädde i kraft 1.1.2016, höjdes samtliga belopp för hemvårdsstödet olika delar med cirka 28 procent och nya stödformer (utökat hemvårdsstöd, hemvårdsstöd för syskon) infördes. Inkomstgränsen för rätt att få en inkomstbaserad tilläggsdel beviljad, höjdes, vilket bedömdes öka antalet familjer med lägre inkomster som skulle få rätt till tilläggsdel (LF 2/2014–2015). Under perioden 1.1–21.10.2021 erhöll nio familjer, vardera med ett barn under tre år, hemservice⁶ som bestäms enligt betalningsförmågan. Antalet av dessa som erhöll hemvårdsstöd är oklart. När det gäller tillfällig hemservice för barnfamiljer beaktas inkomsterna inte när avgiften fastställs. För tillfällig hemservice kan kommunen ta ut en skälig avgift som kommunen bestämmer. Vård av barn och unga personer enligt barnskyddslagen utgör en form av den avgiftsfria socialservicen (8) §. Eventuella avgiftsintäkter av hemvårdsstödet kan förväntas minska i samband med rikets familjeledighetsreform, förslag till förnyandet av bl.a. familjeförmåner⁷ med ett utökat antal föräldradagpenningar (från nuvarande 317 dagar till 360 dagar). Reformen väntas förkorta den tid då hemvårdsstöd lyfts.

Stipendier och andra motsvarande understöd som betalas med anledning av studier ska också kunna beaktas som inkomster i den mån de utgör skattepliktig inkomst med stöd av 82 § 2 mom. i inkomstskattelagen (FFS 535/1992). Av 82 § i nämnda lag, framgår att stipendier, studiepenning och andra understöd samt pris som erhållits från andra än staten, en kommun, ett välfärdsområde eller något annat offentligt samfund eller från Nordiska rådet är skattepliktig inkomst till den del det sammanlagda beloppet av dem samt av stipendier, andra understöd, studiepenning och pris som erhållits från offentligt samfund och Nordiska rådet, efter avdrag av utgifterna för inkomstens förvärvande eller bibehållande, under skatteåret överstiger det årliga beloppet av ett statligt konstnärstipendium. Av Skatteförvaltningens anvisning om beskattning av understöd, stipendier och hederspris⁸ framgår att centret för konstfrämjande årligen

⁶ Källa; Kommunernas socialtjänst

⁷ https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Documents/RP_129+2021.pdf

⁸ https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48885/beskattning-av-underst%C3%B6d-stipendier-och-hederspris/

fastställer beloppet av de skattefria konstnärstipendierna. År 2021 utgör konstnärstipendiet totalt 23 668,35 euro. Stipendier, studiepenning och andra understöd samt pris är inkomster för det skatteår under vilket de betalas ut. Detta bedöms i praktiken inte omfatta fler än högst några enstaka personer. Utvidgningen bedöms således inte ha någon väsentlig inverkan på kommunernas avgiftsintäkter. Ett enskilt stipendium av engångsnatur eller något annat motsvarande understöd kan dock inte heller i fortsättningen beaktas som inkomst.

Långvarig familjevård

19 § i klientavgiftsförordningen om familjevård föreslås lyftas till lagnivå. Detta innebär att avgift för långvarig familjevård, med undantag av familjevård som ordnas genom barnskyddslagen, kan uppbäras på samma sätt som för långvarig institutionsvård. I praktiken motsvarar detta nuläge. Med stöd av 19 § i klientavgiftsförordningen kan i nuläget en avgift för långvarig familjevård tas ut. Till skillnad från vid långvarig institutionsvård ska det minibelopp som ska stå till persons förfogande uppgå till 167 euro efter avgiften vid långvarig familjevård. Vid långvarig institutionsvård uppgår minibeloppet till 112 euro. Minimibeloppet är högre vid långvarig familjevård eftersom alla utgifter inte ingår på samma sätt som vid institutionsvård. Endast några få personer har erhållit långvarig familjevård varvid förslaget inte förväntas få någon inverkan på kommunernas ekonomi. Under år 2015 erhöll tre personer familjevård, en person under åren 2016–2017, 2019–2020 samt tre personer under år 2018⁹.

Avgift för oanvänd service

Underlaget till landskapslagen omfattar ett förslag (7) § om att införa en möjlighet för kommunerna till att ta ut en avgift om högst 51,50 euro, under vissa förutsättningar, för oanvänd kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats vid enheter för institutions- och familjevård samt boendeservice inom socialvården när bokad plats inte avbokats utan godtagbara skäl. Genom bestämmelsen strävas efter att öka klientens eget ansvar och att minska kommunernas utgifter som orsakas av outnyttjade tjänster. Det finns inte tillgänglig statistik över andelen outnyttjade och icke avbokade tjänster inom socialvården varför det är svårt att beräkna förslagets konsekvenser.

Nedsättning och efterskänkande av avgift

I landskapslagen föreslås läggas till en skyldighet att informera om nedsättningen eller efterskänkandet av avgift. Syftet med bestämmelsen är framför allt att öka kommunernas medvetenhet om skyldigheten att lindra klientavgifterna och att slopanDET eller efterskänkandet alltid är primära åtgärder i förhållande till utkomststødet. Bestämmelsen tydliggör avgiftslättnaden i förhållande till utkomststødet. Den föreslagna ändringen närmast förtydligar kommunens uppgifter i stället för att skapa nya skyldigheter för kommunerna. Dessutom kan det anses att den rådgivningsskyldighet som hör till principerna för god förvaltning redan nu leder till att kommunen vid behov ska informera sina kunder om bestämmelserna om avgiftslättnader. Enligt 6 § i landskapslag (2020:12) om socialvård har kommuninvånaren rätt till att få rådgivning och handledning.

I lagförslaget föreslås att det betonas att lindringen av klientavgiften prioriteras framför utkomststødet och att kommunen ska åläggas en skyldighet att se till att klienten bättre än för närvarande får information om bestämmelserna om lindringen. De föreslagna ändringarna kan bedömas öka kännedomen om bestämmelserna om lättnader både i kommunerna och bland klienterna, vilket sannolikt åtminstone i viss

⁹ Sotkanet (info ind. 1942, info ind. 3467)

mån kommer att öka lättnaderna i klientavgifterna och kan påverka kommunernas intäkter av klientavgifterna. Kostnadseffekterna av dessa ändringar har inte uppskattats i euro.

1.4.1.2. Konsekvenser för hushållens ställning och ekonomi

Avgiftstaket

I landskapslagen föreslås det att i (2) § tas in en bestämmelse om att det av fakturan ska framgå om den avgift som tas ut beaktas i avgiftstaket eller inte. Detta underlättar uppföljningen av avgiftstaket. Skyldigheten att kontrollera avgiftstaket kvarstår hos klienten själv, men uppföljningen av avgiftstaket underlättas genom att det i fortsättningen ska antecknas på fakturan om den avgift som tas ut beaktas i avgiftstaket eller inte.

Genom de ändringsförslag som gäller avgiftstaket förbättras klienternas ekonomiska ställning. Detta gäller i synnerhet de klienter som använder mycket tjänster. I och med att avgiftstaket sänks kommer avgiftstaket att uppnås för fler klienter än för närvarande under kalenderåret och samtidigt kommer den avgiftsbelastning som användningen av socialvårdstjänster orsakar klienterna att minska. Det sistnämnda förutsätter dock att klienten själv följer upp hur avgifterna samlas och reagerar på att taket har uppnåtts. Detta kommer att vara lättare för klienten genom ändringsförslaget att det ska framgå i fakturan om avgiften beaktas i avgiftstaket eller inte och kan leda till förbättrad ekonomisk ställning för klienten.

Avgifterna som beaktas i avgiftstaket berör mest äldre.

Indexjustering

År 2020 var det åländska konsumentprisindexet – 0,4 procent, vilket skulle ha lett till en sänkning av beloppen i klientavgiftslagen om det åländska indexet skulle ha varit i bruk. Förutom år 2020, har det åländska konsumentprisindexet varit på plussidan sedan år 1986. Indexhöjning leder till höjda avgifter för klienterna. Höjningarna i euro är dock små och som redan framkommit följer indexet den allmänna förändringen i kostnadsnivåerna på Åland.

Utvidgning av fortlöpande och årligen återkommande inkomster som grund för avgift

I och med att studiepenning, vuxenstudiepenning, fortlöpande och återkommande stipendier och andra motsvarande understöd som betalas för studier samt hemvårdsstöd föreslås beaktas som inkomst, som utgör grund för avgift för hemservice eller långvarig institutionsvård och långvarig familjevård för vilka det fastställs en avgift för enligt betalningsförmågan, innebär detta att hushållens klientavgifter för ovannämnda serviceformer bestäms på mer likvärdiga grunder. Särbehandlingen av ovannämnda förmåner, vilken det inte funnits grund för, upphör varvid klienterna får en mer jämlik ställning.

Information om nedsättning och efterskänkande av avgift

Det föreslås att bestämmelsen om nedsättning eller efterskänkande av klientavgifter ska göras mer förpliktande och att nedsättning eller efterskänkande av avgifter ska ges företräde i förhållande till utkomststödet. Kommunen ska i tillräcklig omfattning och på ett begripligt sätt informera klienten om bestämmelserna om lindring av avgiften. Målet med de föreslagna ändringarna är att öka kännedomen om

bestämmelserna om lättnader bland klienterna, vilket sannolikt åtminstone i viss mån kommer att öka lättnaderna i klientavgifterna.

Rättelseyrkanden och närmare bestämmelser om brott mot banksekretessen

Förtydligande bestämmelser (5, 6, 37) §§ rörande rättelseyrkande av beslut och faktura förbättrar klientens rättsskydd.

I landskapslagens (34) § 3 mom. föreslås närmare bestämmelser om brott mot banksekretessen än i den gällande bestämmelsen. Det föreslagna 3 mom. är mer exakt avgränsat än de gällande bestämmelserna och skyddar klientens och klientens familjs integritet och i synnerhet bankhemligheten bättre än för närvarande.

1.4.2. Konsekvenser för myndigheterna

Rättelseyrkande av faktura

I landskapslagen (5) § föreslås det att en skriftlig anvisning om rättelseyrkande ska fogas till andra fakturor än fakturor med anledning av beslut som avses i (6) § *Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan*. Det handlar om ett förtydligande av rättsläget, inte om att skapa nya skyldigheter för kommunen. Av RP 129/2020 rd s. 35 framgår "I de högsta laglighetsövervakarnas avgörandep Praxis har det redan nu till exempel ansetts att omprövning av fakturan för klientavgiften ska kunna begäras. Därför kan det förslag i lagen enligt vilket omprövning av en faktura får begäras och anvisningar för rättelseyrkande ska fogas till fakturan inte anses öka kommunernas administrativa kostnader".

Begäran om rättelseyrkan av klientavgifter kan uppskattas öka till följd av anvisningarna, vilket i sin tur i viss mån kan antas öka det administrativa arbetet i kommunerna. De beslut som fattats med anledning av ökade begäranden om rättelseyrkande kan dessutom öka antalet besvär hos domstolarna. Tydligare bestämmelser förbättrar dock klientens rättsskydd, och är nödvändigt för att syftet med bestämmelserna om ändringssökande ska uppnås.

Indexjustering

ÅSUB publicerar varje månad det åländska konsumentprisindexet. Landskapsregeringen ska sedan fastställa de justerade beloppen vartannat år utgående från det publicerade indexet. De justerade beloppen fastställs av landskapsregeringen i november månad av justeringsåret. Ändringsförslaget föranleder tilläggsarbete för landskapsregeringen.

1.4.3. Konsekvenser för barn och jämställdheten mellan könen

Konsekvenser för barn

Bestämmelserna vilka innebär en föreslagen förändring, i relation till gällande bestämmelser, kan ha en indirekt inverkan för barn.

Av lagförslag 21/2018–2019, *Ny landskapslagslagstiftning om socialvård* framgår att den, av lagtinget antagna, nya socialvårdslagen bland annat har till syfte att förbättra hemservice och att öka den särskilt för barnfamiljer, eftersom hemservice är en effektiv förebyggande arbetsform. Detta med anledning av att ett

ändamålsenligt och tillräckligt stöd i ett tidigt skede kan förhindra att problem anhopas och förvärras, och därigenom kan man minska behovet av annan särskild service eller barn- och familjespecifikt barnskydd. Ett centralt mål är att genom hemservicen stärka familjens egna resurser. Med anledning av att hemvårdsstöd föreslås beaktas som inkomst, som utgör grund för avgift för hemservice för vilka det fastställs en avgift för enligt betalningsförmågan, är det av särskild vikt att kommunen säkerställer att klientavgiften inte utgör ett hinder för specifikt barnfamiljer att nyttja servicen. Enligt landskapslagens (30) § ska en avgift som fastställs för socialvårdsservice och som bestämts enligt en persons betalningsförmåga efterskänkas eller nedsätts till den del förutsättningarna för personens eller familjens försörjning eller förverkligandet av personens lagstadgade försörjningsplikt äventyras av att avgiften tas ut. Avgifterna kan även nedsättas eller efterskänkas, om det är befogat med beaktande av vårdsynpunkter.

De förslagna ändringarna i lagen bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan könen.

För de ekonomiskt mest utsatta har utkomststödet och de skattefria transfereringarna stor betydelse i att förbättra deras ekonomiska situation. I ÅSUB:s rapport om ekonomisk utsatthet, som publicerades år 2018 framgår t.ex. att ensamstående med ett barn som lyfter utkomststöd har en nettoinkomst så låg som 57 procent av fattigdomsgränsen, men når till 98,2 procent med hjälp av barnbidrag, underhåll, bostadsbidrag och utkomststöd¹⁰. Det kan anses viktigt att förtydliga kommunens skyldighet till nedsättning och efterskänkning av avgifter i förhållande till betalningsförmåga och utkomststöd samt skyldigheten att informera om detta. Det kan ha stor betydelse för de ekonomiskt mest utsatta, däribland barnfamiljer.

1.4.4. Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna

Grundlagsutskottet har konstaterat att klientens ekonomiska ställning inte får vara ett hinder för att få tjänster och att klientavgifterna inte får vara så höga att servicen blir helt ouppnåelig för dem som behöver den. Klientavgifterna får inte leda till att de som behöver tjänsterna måste använda sig av stöd för sin oundgängliga försörjning enligt 19 § 1 mom. i grundlagen, enligt grundlagsutskottet. Landskapslagens förslag om sänkningen av avgiftstaket, information om nedsättning och efterskänkande av avgift samt lättare uppföljning av när avgiftstaket nåtts kan främja klienternas ekonomiska ställning.

Merparten av bestämmelserna i klientavgiftsförordningen, vilka föreslås lyftas in i landskapslagen hör till sin natur till lagnivå, hänför sig till grunderna för individens rättigheter och skyldigheter och tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna samt har en central inverkan på individens rättsliga ställning.

1.5. Övriga lagstiftningsbehov

Landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården kräver följdändringar i flera sammanhängande lagar och en förordning. Följande lagstiftning berörs; landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, landskapslag (2020:12) om socialvård, landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen, landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet

¹⁰ Ekonomisk utsatthet och social trygghet 2016: ÅSUB rapport 2018:6

Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp, landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda, landskapslag (2016:15) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården och landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

2. Detaljmotivering

Till de delar förslag i landskapslagen (:) om klientavgifter inom socialvården (klientavgiftslagen) följer lydelse från lag om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992), fordras inte alltid några mer utförliga kommentarer i detaljmotiveringen till lagtexten. I dessa fall görs en hänvisning direkt till aktuella ställen i förarbetena till ovannämnda klientavgiftslag. I de fall det bedömts tillföra ett mervärde för förståelsen av lagförslaget innehåll har detaljmotivering satts i ett åländskt sammanhang och återgetts i valda delar även när ingen avvikelse föreslås.

(1) § Tillämpningsområde

Bestämmelsen föreslås omfatta landskapslagens tillämpningsområde. Lagen föreslås reglera grunderna för de klientavgifter vilka kan tas ut inom socialvården.

(2) § Definitioner

2 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås lyftas upp på lagnivå, med vissa avvikelser. Definitionerna ska avse begrepp i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården och enbart beröra socialvård. Anstaltsvård ska avse institutionsvård. Begreppet anstaltsvård är föråldrat. Då det gäller avgifter för vårddygn inom socialvården avses institutionsvård även om begreppet anstaltsvård kan finnas kvar i någon bestämmelse i någon lag. Riket har också gått in för begreppet institutionsvård och det definieras i social- och hälsovårdsministeriets förordning om grunderna för öppenvård och institutionsvård (FFS 1507/2007) och i förordningens bilaga. Definition av *klient* ska avse en person eller flera personer som använder socialvård, skrivningen om hemservice bedöms onödig och föreslås inte tillämpas. Definition av *service i hemmet* föreslås inte tillämpas då lagförslaget enbart omfattar hemservice. Definitioner av olika serviceformer framgår bland annat i landskapslag (2020:12) om socialvård. Föreslås att inga serviceformer definieras i klientavgiftslagen.

(3) § Serviceavgift

Bestämmelse föreslås motsvarande 1 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med avvikelse. Bestämmelsen tillämpas till den del den gäller avgift för kommunala socialvårdstjänster. I sak oförändrad med nuläget. I övrigt se RP 216/1991 rd s. 37 med undantag av hänvisning till hälso- och sjukvård och dagvård (barnomsorg).

(4) § Högsta avgift

Bestämmelse föreslås motsvarande 2 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. Se RP 216/1991 rd s. 37 med undantag av hänvisningar till hälso- och sjukvård och dagvård (barnomsorg), hänvisning till statsandel och lag om planering av och statsandel för social- och hälsovården tillämpas inte. I landskapslag (:

) om klientavgifter inom socialvården ska kostnader för serviceproduktionen avse hänvisning till landskapslag (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. I praktiken gäller hänvisningen lagens 18 §, som handlar om kommunernas och kommunalförbundens nettodriftskostnader samt vilka kostnader som inte betraktas som driftskostnader. Ingen närmare definition av vad som avses med kostnader för serviceproduktion finns. Under lagberedningen utreds möjligheten till att eventuellt i stället hänvisa till kommuner och kommunalförbunds bokslut.

Föreslås att rätt att utfärda förordning inte införs i landskapslagen (:) om klientavgifter inom socialvården (klientavgiftslagen). Detta med beaktande av att merparten av bestämmelserna i klientavgiftsförordningen till sin natur hör till lagnivå då de hänför sig till grunderna för individens rättigheter och skyldigheter och tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna samt har en central inverkan på individens rättsliga ställning. I lagen föreslås att gällande bestämmelser i klientavgiftsförordningen ~~på förordningsnivå~~ lyfts till lagnivå.

(5) § Uttag av avgift

Bestämmelse föreslås motsvarande 2 a § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen är ny och förtydligar att det är uttryckligen på kommunens ansvar att ta ut avgiften och att kommunen inte kan överföra rätten att ta ut avgiften på tjänsteleverantören.

Paragrafen föreslås förtydligas så att det uttryckligen föreskrivs om rättelseyrkande även gällande fakturor, dock inte gällande fakturor som gäller en avgift som bestäms enligt betalningsförmågan. Avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan fastställs genom separata beslut, och rättelse av dessa beslut kan begäras i enlighet med förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Klienterna får regelbundet fakturor för avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan. Om det vore möjligt att också begära rättelseyrkande av dessa fakturor, skulle det i praktiken föreligga en fortlöpande rätt att söka ändring. Då klienten kan begära rättelse av ett beslut om avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan, behöver en anvisning om rättelseyrkande inte fogas till de regelbundna avgifter som debiteras med stöd av beslutet.

En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Hänvisningen till 6 a § i 1 mom. 7 punkten ska avse (9) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården och hänvisningen till 2 b § i bestämmelsens 2 mom. ska avse (6) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Omprövning ska avse rättelseyrkande enligt förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. I övrigt se RP 129/2020 rd s. 58–59 med undantag av hänvisningar till hälso- och sjukvård och rikets avsiktsförklaring om avgiftstak. Hänvisningen till 15 § i rikets klientavgiftslag ska avse (37) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

(6) § Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

Bestämmelse föreslås motsvarande 2 b § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen som är ny, motsvarar förvaltningslagen med vissa preciseringar så att det av beslutet ska framgå både storleken på avgiften och avgiftsgrunden. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Hänvisningen i 2 mom. till omprövning ska avse rättelseyrkande enligt förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. I övrigt se RP 129/2020 rd s. 59–60 med undantag av hänvisningar till 7 c och 10 e §§ i rikets klientavgiftslag. Paragrafen gäller i åtminstone den avgift för långvarig institutionsvård och långvarig familjevård som avses i (18) § samt den avgift för hemservice som avses i (22) §

i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Hänvisning till rikets förvaltningslag ska avse förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

(7) § Avgift för oanvänd service

Bestämmelse föreslås motsvarande 3 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. 25 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås upphävas, och i fortsättningen samlas bestämmelserna om den avgift som tas ut för en service som inte har utnyttjats eller avbeställts i den föreslagna 7 §. Möjlighet till att ta ut en avgift för oanvänd kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats vid enheter för institutions- och familjevård samt boendeservice inom socialvården införs. En kommun eller samkommuns ska avse kommun eller kommunalförbund.

Eftersom tillämpningen av bestämmelsen om indexjusteringar 33 a § i förordningen om klientavgifter (912/1992) föreslås upphävas och indexjusteringar lyfts till lagnivå föreslås att i varje § som har ett belopp som ska indexjusteras, nämns skilt att beloppet (beloppen) ska indexjusteras med arbetspensionsindex eller då beloppen ska indexjusteras med folkpensionsindex ersätts det med åländskt konsumentprisindex på följande sätt:

I stället för indexjustering i enlighet med förändringar i folkpensionsindex föreslås indexjustering utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå. Beloppet i 1 mom. ska indexjusteras vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen ska göras utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste 0,1 euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

Beloppet 50,80 euro har indexjusterats med folkpensionsindex i november 2021 och ska vara 51,50. I landskapslagen föreslås beloppet indexjusteras med åländskt konsumentprisindex.

I övrigt se RP 129/2020 rd s. 60–62 med undantag av hänvisningar till hälso- och sjukvården och folkpensionsindex.

Enligt 25 § i klientavgiftsförordningen kan avgift enbart lyftas för outnyttjad mottagningstid som inte avbeställts inom hälso- och sjukvården eller för dagvårdsplats som inte avbeställts. Enligt 22 § i barnomsorgslag (2011:86) för landskapet Åland, vilken upphävts genom landskapslag (2020:32) om barnomsorg och grundskola, har kommunerna fastställt taxor för de avgifter som barnens vårdnadshavare ska betala för barnomsorg. Barnomsorgen har sedan den 1 januari 2021 överförts till kommunens utbildningsverksamhet genom landskapslag (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

(8) § Avgiftsfri socialservice

Bestämmelse föreslås motsvarande 4 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. I sak oförändrad i jämförelse med nuläget. Hänvisningen till 14 § 1 mom. 1–4 och 12–13 punkten samt 27 § i socialvårdslagen (FFS 1301/2014) ska avse 14 § 1 mom. 1–4, 12–13 punkten samt 27 § i landskapslagen (2020:12) om

socialvård, 27 d och 27 e §§ i socialvårdslagen (FFS 710/1982) ska avse 70 och 71 §§ i landskapslagen (2020:12) om socialvård varför begreppet handikappade föreslås ändras till personer med funktionsnedsättning.

Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/77) tillämpas genom landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Utvecklingsstörd ska avse person med intellektuell funktionsnedsättning. Hänvisningen i 2) till specialomsorgslagens 28 § ska inte tillämpas. 28 § i specialomsorgslagen har upphävts genom L 30.12.1996/1369 och utgör inte längre socialservice. Barnskyddslagen (FFS 683/1983) har upphävts och barnskyddslagen (FFS 417/2007) tillämpas genom landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen. Lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) tillämpas genom landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp. Handikappad ska avse person med funktionsnedsättning.

I och med att punkt 3 och 6 har upphävts ändras numreringen så att punkt 4 ändras till punkt 3, punkt 5 ändras till punkt 4, punkt 7 ändras till punkt 5, punkt 8 ändras till punkt 6 och punkt 9 till punkt 7. Punkt 6 (punkt 8 i rikets klientavgiftslag) ska hänvisa till äktenskapslagen (FFS 234/1929), faderskapslag (FFS 11/2015), adoptionslag (FFS 22/2012), lag om underhåll för barn (FFS 704/1975), lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt (FFS 361/1983) samt lag om underhållsstöd (FFS 580/2008) vilken tillämpas genom landskapslag (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd. Lag om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (FFS 660/1966) har upphävts genom Lag om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (FFS 583/2008). *Skall* uppdateras till *ska*.

I övrigt se RP 216/1991 rd s. 38–39 om 4 § punkterna 2,4–5, 7–9 med beaktande av uppdaterad lagstiftning, RP 220/2009 rd s. 40–41 med undantag till hänvisningar till hälso- och sjukvård samt detaljmotivering s. 29–30, 40, 71–72 samt s. 93 i lagförslag nr 21/2018–2019 (ny landskapslagslagstiftning om socialvård). Lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (FFS 133/2010) tillämpas genom landskapslag (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer och republikens presidents förordning (2011:18) om skötseln i landskapet Åland av förvaltningsuppgifter som rör tolkningstjänst för handikappade personer. Kostnaderna för tolkningstjänster för en i landskapet bosatt person med funktionsnedsättning betalas med landskapets medel. Likaså betalas de kostnader som verkställigheten av lagen medför med landskapets medel.

(9) § Avgiftstak

Bestämmelse föreslås motsvarande 6 a § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. Bestämmelsen ska endast avse socialvård. Anstaltsvård ska avse institutionsvård. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Föreslås att avgiftstaket sänks till 300 euro eftersom man vid antagande av lag om klientavgifter som blankettlag inte beaktade att rikslagstiftningens avgiftstak omfattade såväl hälso- som sjukvårdsavgifter medan det i den åländska lagstiftningen endast kom att omfatta endast i avgiftstaket ingående socialvårdsavgifter (se även RP 77/1999 och RP 37/2008). Hänvisningen till förordningen i 1 mom. föreslås tas bort och beloppet för möjlig avgift för kortvarig institutionsvård då avgiftstaket nåtts sätts in i lagparagrafen. *Skall* uppdateras till *ska*.

I 2 mom. föreslås att när det sammanlagda beloppet av de avgifter som uppburits hos klienten räknas ut i avgiftstaket, beaktas avgifter som under kalenderåret uppburits för dag- och nattvård och kortvarig institutionsvård och rehabilitering.

Då en klient vårdas endast om dagen eller endast om natten kan en avgift tas ut i enlighet med (16) §, vilken beaktas i avgiftstaket. Avgift för kortvarig institutionsvård enligt (15) § ska även beaktas i avgiftstaket. Förutom avgift för rehabilitering enligt (14) § kan även avgifter för rehabilitering inom missbrukarvården ingå i avgiftstaket.

Det 3 mom. gäller enbart hälsovård och föreslås inte tillämpas.

Avgiftstaket i euro föreslås, i stället för att indexjusteras i enlighet med förändringar i folkpensionsindex, indexjusteras i enlighet med förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå. Beloppet ska indexjusteras vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen ska göras utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

Bestämmelsen föreslås kompletteras med klientavgiftsförordningens 26 a och 26 b §§. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Hänvisningen till förordningens 24 § ska hänvisa till denna lags (32) §.

De flesta lagarna i förordningens 26 a § 1) har ändrat enligt sista mom. i 26 a § på följande sätt: Lag om olycksfallsförsäkring [608/1948](#) har upphävts genom lag om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar [459/2015](#). Lag om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare [1026/1981](#) har upphävts genom lag om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar [873/2015](#). Trafikförsäkringslag [279/1959](#) har upphävts genom Trafikförsäkringslag [460/2016](#). Patientskadelag [585/1986](#) har upphävts genom patientförsäkringslag 2019/948.

Beloppet 22,50 euro har indexjusterats med folkpensionsindex i november 2021 till 22,80 euro. I landskapslagen föreslås beloppet indexjusteras med åländskt konsumentprisindex.

Eftersom tillämpningen av bestämmelsen om indexjusteringar (33 a §) i förordningen om klientavgifter (912/1992) föreslås upphävas och indexjusteringar lyfts till lagnivå föreslås att i varje § som har ett belopp som ska indexjusteras, nämns skilt att beloppet (beloppen) ska indexjusteras med åländskt konsumentprisindex (se (7) §) eller arbetspensionsindex. (se 36 §)

(10) § Tjänster under närståendevårdares ledighet

Bestämmelse föreslås motsvarande 6 b § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. Kommunen ska avse kommuner och kommunalförbund. Lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005) tillämpas genom 1 § 1 mom. 5 punkten i landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, med angivna avvikelser. Bestämmelsen föreslås tillämpas på hela den lediga

tid som en närståendevårdare i landskapet har rätt till med stöd av 2g § i landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

Första momentet bör förtydligas, så att det framgår att hänvisningen till "utan hinder av vad som bestäms någon annanstans i lag eller förordning", ska avse avgiftsbelopp.

Hänvisningen i 2 mom. till avgiftstak i 6 a § i rikets klientavgiftslag ska avse (9) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. 2 mom. föreslås förtydligas om att dessa avgifter inte ingår i avgiftstaket i enlighet med (9) §.

I stället för indexjustering i enlighet med förändringar i folkpensionsindex föreslås indexjustering utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå. Beloppet i det tidigare mom. ska indexjusteras vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen ska göras utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste 0,1 euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

Avgiften på 9,90 euro har justerats med folkpensionsindex och ska vara 11,60 euro. I landskapslagen föreslås beloppet indexjusteras med åländskt konsumentprisindex.

I övrigt se RP 40/2004 rd, RP 131/2005 rd s. 28–29 och RP 37/2008 rd s. 19 med undantag av hänvisningar till hälso- och sjukvård. Hänvisningar till socialvårdslagen (710/1982) ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagen (2020:12) om socialvård. Förordningen om stöd för närståendevård (FFS 318/1993) är upphävd genom lag om stöd för närståendevård (FFS 937/2005) vilken tillämpas genom 1 § 1 mom. 5 punkten i landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, med angivna avvikelser. Enligt 2g § 1 mom. 1 punkten i landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, ska den lediga tid som en närståendevårdare har rätt till enligt närståendevårdarlagens 4 § 1 mom. vara minst fem dygn per sådan kalendermånad under vilken närståendevårdaren oavbrutet eller med få avbrott varit bunden vid vården dygnet runt eller fortgående varje dag. Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77) tillämpas genom landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992) tillämpas i nuläget genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

(11) § Tjänster under ledighet för personer som vårdar en anhörig eller närstående

Bestämmelse föreslås motsvarande 6 c § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. I sak oförändrad med nuläget. Hänvisningen till vad som föreskrivs i 6 b § ska avse (10) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Hänvisningen till 27 b 1 mom. i socialvårdslagen ska avse 28 § 1 mom. i landskapslag (2020:12) om socialvård. I övrigt se RP 85/2016 rd s. 15.

(12) § Avgifter inom barnskyddet

Bestämmelse föreslås motsvarande 7 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. I sak oförändrad med nuläget. Hänvisning till 4 § 4 punkten i 1 och 3 mom. ska avse (8) § 4 punkten i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården och 14 § ska avse (33) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Kommunen ska avse kommuner och kommunalförbund. Skall uppdateras till ska. I övrigt se RP 216/1991 rd s. 40. Barnskyddslagen (FFS 417/2007) tillämpas genom landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen. Formuleringen "kostnaderna för att producera servicen" i sista meningen ska i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården avse "kostnaderna för serviceproduktion", i enlighet med 4 §.

Bestämmelsen föreslås kompletteras så att 20 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, lyfts upp på lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Hänvisningen till 7 § 1 mom. och 7 § 2 och 3 mom. i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ([FFS 734/1992](#)) ska avse motsvarigheten i föreslagen (12) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

Då bestämmelser lyfts från förordning till lagnivå och eurobelopp medföljer är det motiverat att man kompletterar bestämmelsen med den indexjustering som finns i förordningens 33 a §. För mera info om indexjustering se detaljmotivering för (7) §, (9) § och (36) §.

Beloppet på 1 835,20 euro har indexjusterats med folkpensionsindex och ska vara 1860,20 euro. I landskapslagen föreslås beloppet indexjusteras med åländskt konsumentprisindex.

(13) Uppehålle som hänför sig till specialomsorger om utvecklingsstörda

21 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås lyftas upp på lagnivå, med vissa avvikelser. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Begreppet utvecklingsstörda ska i rubriken och bestämmelsen avse personer med intellektuell funktionsnedsättning. Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/1977) tillämpas genom landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Hänvisning till anstaltsvård ska avse institutionsvård. Hänvisningen till 12 § (i klientavgiftsförordningen) om avgift för kortvarig anstaltsvård och 7 c § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) ska avse (15) och (18) §§ i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

(14) § Avgifter för rehabilitering

14 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås lyftas upp på lagnivå, med vissa avvikelser. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Bestämmelsen avses tillämpas enbart till den del det utgör socialvård, dvs. rehabilitering som ges såsom specialomsorger om personer med intellektuell funktionsnedsättning. Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/77) stadgar om till specialomsorgerna hörande tjänster såsom rehabilitering.

Specialomsorgslagen tillämpas genom landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Bestämmelsens rubrik föreslås förtydligas så att det framgår att bestämmelsen omfattar rehabilitering inom specialomsorger om personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Då bestämmelser lyfts från förordning till lagnivå och eurobelopp medföljer är det motiverat att man kompletterar bestämmelsen med den indexjustering som finns i förordningens 33 a §. För mera info om indexjustering se detaljmotivering för (7) §, (9) § och (36) §.

Avgiften på 16,90 euro har indexjusterats med folkpensionsindex och ska vara 17,10 euro. I landskapslagen föreslås beloppet indexjusteras med åländskt konsumentprisindex.

(15) § Kortvarig anstaltsvård

12 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås lyftas upp på lagnivå, med vissa avvikelser. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Bestämmelsen avses tillämpas enbart till den del det utgör socialvård. Rubriken och bestämmelsen ska avse kortvarig institutionsvård.

Då bestämmelser lyfts från förordning till lagnivå och eurobelopp medföljer är det motiverat att man kompletterar bestämmelsen med den indexjustering som finns i förordningens 33 a §. För mera info om indexjustering se detaljmotivering för (7) §, (9) § och (36) §.

Avgiften på 22,50 euro har indexjusterats med folkpensionsindex och ska vara 22,80 euro. I landskapslagen föreslås beloppet indexjusteras med åländskt konsumentprisindex.

(16) § Avgifter för dag- och nattvård

13 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås lyftas upp på lagnivå, med vissa avvikelser. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Bestämmelsen ska motsvara nuvarande rättsläge, dvs, gälla enbart socialvårdens dag- och nattvård. Anstalt ska avse institution. Under lagberedningen har framkommit att kommuner och kommunalförbund på Åland i praktiken tillämpat begreppet *annan verksamhetsenhet* på boendeservice och boendeservice med heldygnsomsorg. Hänvisningen till 12 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992) ska avse (15) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/77) tillämpas genom landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. 22 § 2 mom. i lagen om service och stöd på grund av handikapp har upphävts genom L 1.2.2002/69. (1.2.2002/69) och tillämpas således inte.

Då bestämmelser lyfts från förordning till lagnivå och eurobelopp medföljer är det motiverat att man kompletterar bestämmelsen med den indexjustering som finns i förordningens 33 a §. För mera info om indexjustering se detaljmotivering för (7) §, (9) § och (36) §.

Avgiften på 22,50 euro har indexjusterats med folkpensionsindex och ska vara 22,80 euro. I landskapslagen föreslås beloppet indexjusteras med åländskt konsumentprisindex.

(17) § Långvarig service

Bestämmelse föreslås motsvarande 7 b § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen föreslås (i steg 1) enbart tillämpas till den del det berör långvarig familjevård och långvarig institutionsvård inom socialvården, vilket även föreslås beaktas i rubriken. 19 § i klientavgiftsförordningen om familjevård föreslås lyftas till lagnivå. I praktiken motsvarar detta nuläge. Med stöd av 19 § i klientavgiftsförordningen kan i nuläget tas ut en avgift för långvarig familjevård. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas.

I och med att punkt 1) föreslås att inte tillämpas, föreslås punkt 2) om långvarig familjevård utgöra punkt 1). Punkt 3) föreslås utgöra punkt 2). Hänvisningar till familjevårdslagen (FFS 263/2015) ska avse hänvisning till motsvarande i landskapslag (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen. I 1a § 1 mom. i nämnda lag framgår vad som avses med familjevård. I lagförslag nr 2/2014–2015 *Lagstiftning om familjehem*, framgår om professionella familjehem och familjevård. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på. Hänvisningen till 7 c § ska avse (18 §) i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

Barnskyddslagen (FFS 417/2007) tillämpas genom landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen. Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/1977) tillämpas genom landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) tillämpas genom landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp. 7 b § 2 mom. föreslås inte tillämpas (i steg 1). I övrigt se RP 129/2020 rd s. 73–75 med undantag av 1 mom. 1 punkten samt hänvisning till 7 c §, hälso- och sjukvård, förordning om medicinsk rehabilitering, avgift för boendeservice samt fortgående och regelbunden service i hemmet.

(18) § Grunderna för avgifter som tas ut för långvarig anstaltsvård

Bestämmelse föreslås grunda sig på 7 c § i klientavgiftslagen samt 19 § i klientavgiftsförordningen, med avvikelser. Begreppet anstaltsvård, i rubriken och i bestämmelsen ska avse institutionsvård, sådan service på en institution som avses i 22 § i landskapslagen (2020:12) om socialvård. 19 § i klientavgiftsförordningen föreslås lyftas till lagnivå varav (18) § och dess rubrik även föreslås omfatta långvarig familjevård. Definitionen av långvarig institutionsvård och långvarig familjevård framgår av 17 § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Avgiften kan högst uppgå till 85 procent av klientens månadsinkomster, dvs. de månadsinkomster som framgår av bestämmelser i landskapslagen om klientavgifter inom socialvården. Dessa månadsinkomster beaktas om inte annat bestäms i lagen.

Det minimibelopp i euro som avses i 1 och 2 mom. och som ska stå till en persons förfogande, uppgår till 112 euro för den som får långvarig institutionsvård och 167 euro för den som får långvarig familjevård. Minimibeloppet som ska stå till en persons förfogande är högre för den som får långvarig familjevård eftersom alla utgifter inte ingår så som det gör i institutionsvården.

Beloppen ska justeras vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Indexet tar hänsyn till förändringar i konsumentindexet och lönenivån och garanterar alltså fortsatt köpkraft av dispositionsmedel (RP 37/2008 rd, s.15). Eftersom pensioner för arbetstagare är delad behörighet mellan Åland och Finland föreslås justeringen bli kopplad till arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) även på Åland.

Beloppen på 90 euro har justerats med arbetspensionsindex och ska vara 112 euro.

Bestämmelsens 3 mom. omfattar inte socialvårdens verksamhet och föreslås inte tillämpas. Bestämmelsens 4 mom. föreslås således ändras till 3 mom.

I övrigt se RP 49/2002 rd s.10, RP 192/2009 rd s. 12 samt RP 37/2008 rd s. 20 med beaktande av uppdateringar av bestämmelsen till och med 30.6.2021. Se även RP 129/2020 rd s. 76 för definition av make och gemensamt hushåll. Definitionen ska även omfatta maka. På Åland tillämpas familjevårdarlag (FFS 312/1992) genom landskapslag (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen. Enligt familjevårdarlagen ska det till familjevårdaren betalas ersättning för de verkliga kostnaderna för vård och underhåll av en person i familjevård. Syftet med kostnadsersättningen är att ersätta de normala utgifterna för en person i familjevård i fråga om mat, boende, fritidssysselsättningar, personliga behov och annat underhåll, samt de normala hälsovårdskostnaderna som inte ersätts med stöd av annan lagstiftning. Utöver kostnadsersättningen ersätts sådana kostnader för terapi och hälsovård som beror på de individuella behoven hos den som är i familjevård samt sådana studiekostnader som inte ersätts enligt annan lagstiftning. Särskilda kostnader för semester och för särskilda fritidssysselsättningar eller för utrustning som fritidssysselsättningen kräver eller andra fortlöpande kostnader eller engångskostnader för en person i familjevård kan ersättas. Med avvikelse från familjevårdarlagen (FFS 312/1992) och i enlighet med landskapslag (2015:18) om tillämpning av familjevårdarlagen i landskapet Åland, är kostnadsersättningen minst 650 euro per person i familjevård per kalendermånad. Beloppet indexjusteras varje år och år 2021 utgör kostnadsersättningens minimibelopp 676,32 euro per person i familjevård per kalendermånad.

(19) § Faktorer som **skall beaktas vid bestämmande av betalningsförmågan**

Bestämmelse föreslås motsvarande 10 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992), med vissa avvikelser. Föreslås att rätt att utfärda förordning inte införs i landskapslagen (:) om klientavgifter inom socialvården (klientavgiftslagen). Långvarig anstaltsvård ska avse långvarig institutionsvård. I beaktande ska även tas förslaget att 19 § i klientavgiftsförordningen lyfts till lagnivå. Skall uppdateras både i rubriken och bestämmelsen till ska. I övrigt se RP 49/2002 rd s. 10 med undantag av hänvisning till barndagvård. Se RP 129/2020 rd s. 76 för definition av make eller sambo som lever i gemensamt hushåll med klienten.

Bestämmelsen föreslås kompletteras så att 15 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), tillämplig genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, lyfts upp på lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Hänvisningen till 7 c § 2 mom. och 10 c § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) ska avse motsvarande i 18 § i landskapslagen (:) om klientavgifter inom socialvården.

(20) § Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig slutna vård

Bestämmelse föreslås motsvarande 10 b § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. I den gällande 10 b § föreskrivs det om de inkomster som ligger till grund för avgiften för långvarig institutionsvård. Den föreslagna 20 § avser (i steg 1) föreskriva om de inkomster som ligger till grund för avgiften för långvarig institutionsvård med utvidgad reglering till att även omfatta långvarig familjevård. I beaktande tas förslaget att 19 § i klientavgiftsförordningen lyfts till lagnivå. Föreslagen bestämmelse omfattar även en utvidgning av vissa fortlöpande eller årligen återkommande inkomster som beaktas som inkomst, "studiepenning, vuxenutbildningsstöd, stöd för hemvård av barn, fortlöpande och återkommande stipendier och andra motsvarande understöd som betalas för studier". Motiveringen till förslaget är att dessa inte beaktas som inkomst i nuläget och det saknas grunder för en särbehandling.

Begreppet slutna vård, i rubriken och i bestämmelsen ska avse institutionsvård inom socialvården. Begreppet långvarig slutna vård föreslås inte användas, långvarig institutionsvård inom socialvården avses. I övrigt se RP 129/2020 rd s. 77–80 med undantag av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. Hänvisningen till 7 c § samt dess 1 och 2 mom. ska avse motsvarande i 18 § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården samt 10 c och 10 i §§ ska avse 21 och 25 §§ i nämnda lag. Studerande på Åland omfattas av stöd i enlighet med landskapslag (2006:71) om studiestöd, såsom studiepenning och vuxenstudiepenning. På Åland tillämpas landskapslag (2015:68) om hemvårdsstöd.

(21) § Avdrag från inkomsterna vid bestämmande av avgift för långvarig anstaltsvård

Bestämmelse föreslås motsvarande 10 c § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med viss utvidgning och avvikelser. Bestämmelsen och rubriken föreslås omfatta långvarig institutionsvård inom socialvården med utvidgad reglering (i steg 1) till att även omfatta långvarig familjevård. I beaktande tas förslaget att 19 § i klientavgiftsförordningen lyfts till lagnivå. Hänvisningen till 10 b § 1 mom. avser motsvarande i 20 § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Definition av långvarig institutionsvård och långvarig familjevård framgår av 17 § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. I övrigt se RP 49/2002 rd s. 11. Skall uppdateras till ska.

(22) § Avgift för service i hemmet

Bestämmelse motsvarande 3 § i klientavgiftsförordningen (FFS 912/1992) föreslås höjas från förordningsnivå till lagnivå, med vissa avvikelser. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Bestämmelsen tillämpas i nuläget med de avvikelser som framgår av 2 g § 1 mom. 2) i landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård. Bestämmelsen föreslås tillämpas på samma sätt som i nuläget (i steg 1) så att bestämmelsen enbart berör hemservice i enlighet med 19 § i landskapslag (2020:12) om socialvård. Begreppet "service i hemmet" i rubriken föreslås således ändras till hemservice. Moment 4 föreslås inte tillämpas, bestämmelser om klientplan finns i landskapets nya socialvårdslag, äldrelag och klienthandlingslag. Avvikelse föreslås vidare så att endast första meningen i moment 5 tillämpas, övrigt berör hälso- och sjukvård. Moment 6 föreslås inte tillämpas. Produktionen av servicen avses motsvara (4) § 1 mom. i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

Då bestämmelser lyfts från förordning till lagnivå och eurobelopp medföljer är det motiverat att man kompletterar bestämmelsen med den indexjustering som finns i förordningens 33 a §. För mera info om indexjustering se detaljmotivering för (7) §, (9) § och (36) §.

Beloppen i paragrafen har justerats med arbetspensionsindex. De nya beloppen till höger i tabellen nedan.

588	598
1 084	1 103
1 701	1 731
2 103	2 140
2 546	2 591
2 924	2 976

Beloppet på 357 euro har justerats med arbetspensionsindex och ska vara 363 euro. Vid lagberedningen bör beloppet i föregående mening bevakas. I rikets nya klientavgiftslag hade beloppet av misstag sänkts till 350 euro (från 357 euro). Social- och hälsovårdsministeriet har meddelat att de avser korrigera misstaget i den fortsatta beredningen, men de har inte kunnat ge närmare uppgifter om tidtabellen. Beloppet justeras med arbetspensionsindex och det är till fördel och underlättar fortsatt arbete om beloppet, som sedan justeras vartannat år, är samma på Åland som i riket.

(23) § Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Bestämmelse föreslås motsvarande 10 f § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 27 och 29 §§ i klientavgiftsförordningen (FFS 912/1992) vilka föreslås lyftas till lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. 10 f § har utvidgats med att omfatta långvarig boendeservice samt med vissa fortlöpande eller årligen återkommande inkomster som inte beaktas som inkomst enligt klientavgiftsförordningen. Dessa omfattar "studiepenning, vuxenutbildningsstöd, stöd för hemvård av barn, fortlöpande och återkommande stipendier och andra motsvarande understöd som betalas för studier".

Föreslagen bestämmelse föreslås (i steg 1) enbart omfatta hemservice som definieras i 19 § landskapslag (2020:12) om socialvård. Detta med beaktande av 2 g § 1 mom. 2) i landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård. Rubriken föreslås således ändras till "Inkomster som utgör grund för avgiften för hemservice". Studerande på Åland omfattas av stöd i enlighet med landskapslag (2006:71) om studiestöd, såsom bostadstillägg, studiepenning och vuxenstudiepenning. På Åland tillämpas landskapslag (2015:68) om hemvårdsstöd. Hänvisning till 10 e, 10 g § i 1 mom. och 10 i §§ ska avse 22, 24 och 25 §§ i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Lagen om förskottsuppbörd (FFS 1118/1996) tillämpas genom landskapslag (1997:32) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftningen om förskottsuppbörd. I övrigt se RP 129/2020 rd s. 88–90, s. 76 som redogör för vad som avses med make och s. 77 för hur kapitalinkomster ska beaktas i olika placeringsformer.

(24) § Avdrag från inkomsterna

Bestämmelse föreslås motsvarande 30 § i klientavgiftsförordningen (FFS 912/1992) med vissa avvikelser. Paragrafen föreslås höjas från förordningsnivå till lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om

klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. I sak oförändrad med nuläget. Rubriken föreslås förtydligas så att det av rubriken framgår att det handlar om avdrag från inkomster som utgör grund för avgiften för hemservice som definieras i 19 § landskapslag (2020:12) om socialvård. Hänvisningen till 27 § i förordningen ska avse (23) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Skall uppdateras till ska.

(25) § Kalkylerad inkomst av skog

Bestämmelse föreslås motsvarande 10 i § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen 28 a § i klientavgiftsförordningen, vilken föreslås höjas från förordningsnivå till lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas.

Föreslagen 25 § föreslås (i steg 1) förutom avgift för långvarig institutionsvård och för hemservice omfatta långvarig familjevård. Bestämmelsens 2 mom., i sin helhet, föreslås inte tillämpas. Det åligger klienten att bekosta det utlåtande som krävs för sänkning av den kalkylerade inkomsten av skog, och det torde inte vara ekonomiskt lönsamt för klienten att årligen bekosta utlåtandet. Finlands skogscentral och skogsvårdsförening är inte verksamma på Åland. Varken skogsvårdsbyrån vid landskapsregeringen eller Ålands skogsvårdsförening har gett motsvarande utlåtanden, dvs. möjligheten till utlåtande har inte använts av klienter. I övrigt se RP 129/2020 rd s. 92.

(26) § Bestämmande och justering av avgift

Bestämmelse föreslås motsvarande 10 j § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll huvudsakligen 31 § i klientavgiftsförordningen men omfattar i riket även avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig boendeservice.

Bestämmelsen föreslås (i steg 1) enbart omfatta avgift för långvarig familjevård, långvarig institutionsvård samt hemservice. 31 § föreslås höjas från förordningsnivå till lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Hänvisning till 10 c eller 10 g ska avse 21 eller 24 §§ i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Hänvisning till 10 d § eller motsvarande föreslås inte tillämpas. Landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården omfattar (i steg 1) inte förslag på motsvarande 10 d § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201). I övrigt se RP 129/2020 rd s. 92–93 med vissa undantag.

(27) § Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften

Bestämmelse föreslås motsvarande 10 k § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll delvis 32 § i klientavgiftsförordningen (FFS 912/1992). I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Hänvisningen till 7 c och 10 e §§ ska avse (18) och (22) §§ i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Bestämmelsen föreslås (i steg 1) enbart omfatta avgift för långvarig familjevård, långvarig institutionsvård samt hemservice. I rikets 67 § hälso- och sjukvårdslag (FFS 1326/2010) har fastställts vad som avses med "sluten vård"; "Med sluten vård avses vård, behandling och rehabilitering på vårdavdelning vid sjukhus, hälsovårdscentral eller någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården eller under motsvarande förhållanden." I förekommande fall ska Folkpensionsanstalten och kommunerna förhandla om verksamheten är sluten vård enligt denna paragraf eller öppen vård. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om när vård eller behandling är sluten vård och när den är öppen vård och om förhandlings- och remissförfarandet mellan

Folkpensionsanstalten och kommunerna när det ska fastställas vad som är sluten vård. Begreppet "sluten vård" ska i föreslagen (27) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården avse både institutionsvård inom socialvården enligt 22 § i landskapslag (2020:12) om socialvård och motsvarigheten till 67 § i rikets hälso- och sjukvårdslag (FFS 1326/2010) inom Ålands hälso- och sjukvårds motsvarande verksamhetsenheter. I övrigt se RP 129/2020 rd s. 93–94.

(28) § Boendetjänster

Bestämmelse föreslås motsvarande 5 § i klientavgiftsförordningen (FFS 912/1992), med vissa avvikelser. Paragrafen föreslås höjas från förordningsnivå till lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. I sak oförändrad med nuläget. Lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/87) tillämpas genom landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp.

(29) § Färdtjänst för gravt handikappade

Bestämmelse föreslås motsvarande 6 § i klientavgiftsförordningen (FFS 912/1992) med vissa avvikelser. Paragrafen föreslås höjas från förordningsnivå till lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. I sak oförändrad med nuläget. Lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/87) tillämpas genom landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp.

(30) § Efterskänkande och nedsättning av avgift

Bestämmelse föreslås motsvarande 11 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. 11 § omfattar nya moment, 3–5 mom., vilka tydliggör avgiftslättnaden i förhållande till utkomststödet. Till paragrafen föreslås också fogas en skyldighet att informera om nedsättningen eller efterskänkandet av avgift. Enligt 6 § i landskapslag (2020:12) om socialvård har kommuninvånaren rätt till att få rådgivning och handledning. Syftet med föreslagen bestämmelse är framför allt att öka kommunernas medvetenhet om skyldigheten att lindra klientavgifterna och att slopandet eller efterskänkandet alltid är primära åtgärder i förhållande till utkomststödet.

Bestämmelsen föreslås avse avgift för socialvårdsservice. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) tillämpas genom landskapslag (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd, med i lagen angivna avvikelser. Skall uppdateras till ska.

I övrigt se RP 216/1991 rd s. 41 med undantag av hänvisning till socialvårdslagen och hälsovårdsavgifter, SHUB 59/2002 rd samt RP 129/2020 rd s. 94–95. Hänvisning till förvaltningslagen och omprövning ska avse förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och rättelseyrkande.

(31) § Köpta tjänster och servicesedel

Bestämmelse föreslås motsvarande 12 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. I sak oförändrad med nuläget. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Hänvisning till 4 § 1 mom. 4 och 5 punkten i lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (FFS 733/1992), ska i landskapet avse motsvarande i 3 § landskapslagen (1993:71) om planering

av socialvården. I övrigt se RP 74/2003 rd s. 17, lagförslag nr 23/2014–2015 (Servicesedlar inom socialvården) samt RP 20/2009 rd s. 34.

(32) § Avgift av dem som inte är bosatta i Finland

Bestämmelse föreslås motsvarande 13 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. 24 § i klientavgiftsförordningen (FFS 912/1992) föreslås höjas till lagnivå. I sak oförändrat med nuläget. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas. Förordningens 24 § stadgar att en avgift som högst motsvarar kostnaderna för produktionen av servicen kan uppbäras, om inte annat följer av bindande internationella avtal. I landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården ska med "avgift som är högst så stor att den täcker de kostnader som tjänsten föranleder kommunen eller samkommunen" avse kostnader för serviceproduktion, enligt 4 §.

Föreslagen bestämmelse och dess rubrik föreslås avse avgift för den som inte är bosatt i landskapet Åland. Bestämmelsen tillämpas till den del det berör socialvård. Hänvisningen till internationella avtal ska avse internationella avtal som är bindande för landskapet. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Skall uppdateras till ska. I övrigt se tillämpliga delar i RP 129/2020 rd s. 95–98. Motsvarande paragraf finns i landskapslag (2007:23) om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård, 12 §.

(33) § Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen

Bestämmelse föreslås motsvarande 14 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen ska (i steg 1) inte omfatta serviceboende med heldygnsomsorg. 33 § om medel för personligt bruk i klientavgiftsförordningen lyfts upp på lagnivå. I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås tillämpningen av klientavgiftsförordningen upphävas.

En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund på Åland. Bestämmelsen avser inte omfatta sluten vård, hälso- och sjukvård. Hänvisningen till 7 c § 3 mom. i bestämmelsens 3 mom. ska avse 18 § 1 mom. i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

I övrigt se RP 129/2020 rd s. 98–99. Hänvisningen till förvaltningslagen och omprövning ska avse förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och rättelseyrkande.

(34) § Myndigheternas rätt att få upplysningar

Bestämmelse föreslås motsvarande 14 a § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. En kommun eller samkommun ska avse kommun eller kommunalförbund. Skyldigheten att på en kommunal myndighets begäran avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna uppgifter och utredningar om klientens ekonomiska ställning föreslås i bestämmelsen även omfatta landskapsmyndigheter. I enlighet med 19 § 3 mom. självstyrelselag (1991:71) för Åland tas motsvarande riksmyndigheter in i bestämmelsen som i sak överensstämmer med motsvarande bestämmelse i Finlands klientavgiftslag. Riksmyndigheter som omfattas av bestämmelsen har tagits med, vilket är Finlands behörighet att lagstifta om, men vilket i enlighet med 19 § 3 mom. i självstyrelselagen är möjligt att ta in i den åländska klientavgiftslagen då bestämmelsen i sak överensstämmer med motsvarande bestämmelse i Finlands

klientavgiftslag, och då riksmyndigheterna omnämns för att uppnå enhetlighet och överskådlighet i momentet. Hänvisningen i 2 mom. till 7 c eller 10 e §§ ska avse 18 eller 22 §§ i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. Hänvisningen i 3 mom. till 14 § i kommunallagen (410/2015) ska avse motsvarande i kommunallag (1997:73) för landskapet Åland.

Av lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), framgår av 1 kap. 3 § "Denna lag ska inte tillämpas på landskapsmyndigheter och inte heller på statliga och kommunala myndigheter i landskapet Åland". I övrigt se RP 129/2020 rd s. 99–100 med undantag av hänvisning till hälsovårdstjänster. Landskapslag (2019:9) om dataskydd inom landskaps- och kommunalförvaltningen, är tillämplig i landskapet.

(35) § Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret

En bestämmelse föreslås om att kommuner och kommunalförbund i enlighet med 13 § 25 punkten lagen om inkomstdatasystemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar har rätt att erhålla sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om de klientavgifter som kommunen eller kommunalförbundet tar ut.

I samband med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft, föreslås att all tillämpning av rikets klientavgiftslag (FFS 734/1992) upphävs. I och med detta kommer 2 a § 7) i landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård upphävas. De kommunala organens rätt, trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar, att erhålla sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om klientavgifter föreslås därmed överföras till föreslagen landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. I övrigt se lagförslag 7/2019–2020, 10. *Ändring av landskapslagen om tillämpning på Åland av riksförfattningar om socialvård, 2a §.*

(36) § Indexjusterade belopp

Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling inom november månad av justeringsåret. I enlighet med 19 § 3 mom. självstyrelselag (1991:71) för Åland tas motsvarande riksmyndigheter in i bestämmelsen som i sak överensstämmer med motsvarande bestämmelse i Finlands klientavgiftslag. Detta gäller för de indexjusterade belopp som justeras med arbetspensionsindex.

De indexjusteringar som kopplar till inkomster eller pengar som en person ska ha till sitt förfogande föreslås justeras enligt arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006) eftersom arbetspensionsskyddet för arbetstagare är delad behörighet mellan Åland och Finland. Indexet tar hänsyn till förändringar i konsumentindexet och lönenivån och garanterar alltså fortsatt köpkraft av dispositionsmedel. (RP 37/2008, s. 15)

Däremot föreslås indexjusteringar som kopplar till avgifter och områden med åländsk behörighet justeras med konsumentprisindex för Åland eftersom det bättre motsvarar förändringen i kostnadsnivåerna på Åland. Dessa indexjusteringar har tidigare varit justerade enligt folkpensionsindex.

Konsumentprisindexet för Åland används förutom i justering av utkomststödets grunddel åtminstone då studiestödet justeras. Konsumentprisindex kan användas om man vill justera något enligt den allmänna prisutvecklingen på Åland, både avgifter och bidrag¹¹.

Åsub publicerar varje månad det åländska konsumentprisindexet. Landskapsregeringen ska sedan fastställa de justerade beloppen vartannat år utgående från det publicerade indexet. De justerade beloppen fastställs av landskapsregeringen i november månad av justeringsåret. Indexjusteringarna träder i kraft den 1 januari det år som följer justeringsåret (från 33 a i förordningen).

De eurobelopp som justeras enligt arbetspensionsindex justeras vartannat år i enlighet med den förändring av arbetspensionsindex som anges i 98 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006) så att det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret används för tillämpningen av 98 § i lagen om pension för arbetstagare (33 a § förordningen).

Eftersom vi inte kommer att ha en förordning föreslås ingen publicering av indexjusterade eurobelopp via författningssamling.

Beloppen i förslaget har indexjusterats i november 2021. Beloppen justeras då lagen är i kraft första gången i november 2023 och träder i kraft 1.1.2024 och sedan vartannat år.

(37) § Ändringssökande

Bestämmelse föreslås motsvarande 15 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) (30.12.2020/1201) med vissa avvikelser. Bestämmelsen och rubriken föreslås avse rättelseyrkande. Bestämmelsen omfattar ett förtydligande, rättelseyrkande av en faktura får begäras, med vissa undantag. Förvaltningslagen ska avse förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Hänvisningen i 1 mom. till 2 b § ska avse (6) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. I övrigt se RP 129/2020 rd s. 100–102.

I samband med lagberedningen bör även ställning tas till, om det i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården finns behov av att inta motsvarande bestämmelser som 3a eller 4 §§ i landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

(38) § Dröjsmålsränta

Bestämmelse föreslås motsvarande 16 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992). Oförändrad med nuläget. I övrigt se RP 216/1991 rd s. 42.

(39) § Utsökning av avgifter

Bestämmelse föreslås motsvarande 17 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med vissa avvikelser. I sak oförändrad med nuläget. Hänvisningen till 16 § ska avse 38 § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården. I övrigt se RP 29/2005 rd. Bestämmelsen reglerar området rättskipning, vilket i enlighet med 27 § 23 punkten i självstyrelselagen är riksbehörighet. I enlighet med 19 § 3 mom. i självstyrelselagen föreslås bestämmelsen ingå i den åländska klientavgiftslagen, då det fungerar upplysande och bidrar till att skapa enhetlighet och överskådlighet.

¹¹ ÅSUB, 24.9.2021.

(40) § Närmare stadganden och föreskrifter

Bestämmelse föreslås motsvarande 18 § i klientavgiftslag (FFS 734/1992) med viss avvikelse. Föreslås att 1 mom. inte tillämpas då rätt att utfärda förordning inte införs i landskapslagen (:) om klientavgifter inom socialvården (klientavgiftslagen). I övrigt se RP 317/1994 rd. I enlighet med självstyrelselagen 19 § 3 mom. föreslås riksmyndighet tas in i bestämmelsen som i sak överensstämmer med motsvarande bestämmelse i rikets klientavgiftslag (FFS 734/1992). I Social- och hälsovårdsministeriets förordning om grunderna för öppenvård och institutionsvård (FFS 1507/2007) bestäms de grunder enligt vilka socialvårdens service är öppenvård eller institutionsvård. I förordningen bestäms dessutom de grunder enligt vilka institutionsvård är offentlig eller kontinuerlig. Med förordningen bestäms också om förhandlingsförfarandet mellan Folkpensionsanstalten och kommunerna samt om remissförfarandet i samband härmed.

(41) § Ikraftträdande

Med hänvisning till arbetsgruppen för framtagande av ny klientavgiftslagstiftning inom socialvården på Åland, slutrapport föreslås att landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården ska träda ikraft 1 januari 2023.

Eurobeloppen har indexjusterats i november 2021. Beloppen justeras, då den föreslagna lagen är i kraft, första gången i november 2023 och träder i kraft 1 januari 2024 och sedan vartannat år.

I samband med lagberedningen bedöms behov av eventuella övergångsbestämmelser.

3. Lagförslag

Landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården

Förslag till innehåll i en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården (klientavgiftslagen), steg 1. Förslaget omfattar en tillfällig paragrafnumrering i syfte att underlätta arbetsprocessen. Rödmarkeringar påvisar behov av avvikelse, bland annat med beaktande av åländska förhållanden. Med mellanrubriken *komplement* avses att bestämmelsen kompletteras med paragrafer som föreslås lyftas från förordningsnivå till lagnivå. Av detaljmotiveringen framgår föreslagna avvikelser till rödmarkeringar. Lagberedningen utformar slutligt förslag på lagens lydelse, paragrafnumrering och detaljmotivering.

(1) § Tillämpningsområde

I denna lag regleras grunderna för de klientavgifter som kommuner och kommunalförbund kan ta ut.

(2) § Definitioner (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

I denna **förordning** avses med

1) **klient** en person eller flera personer som använder social- och hälsovårdsservice eller som servicen gäller; **vid hemservice och inom barndagvården anses som klient vid sidan av barnet också föräldrar eller andra vårdnadshavare som lever i gemensamt hushåll med barnet,**

2) *familj* personer som lever i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden samt deras minderåriga barn som bor i samma hushåll; (30.12.1992/1648)

3) *vård dag* den dag då en person har tagits in för *anstaltsvård*, vård dygnet därefter och den dag då personen i fråga lämnar *anstalten*, samt (23.10.1998/772)

4) *service i hemmet* hemservice enligt 9 § socialvårdsförordningen (607/83) och hemsjukvård som ordnas med stöd av 14 § 1 mom. 2 punkten folkhälsolagen (66/72). (30.12.1992/1648)

(3) § Serviceavgift (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

För kommunala social- och hälsovårdstjänster kan en avgift uppbäras hos den som använder servicen, om inte något annat stadgas genom lag. Avgiften får uppbäras enligt användarens betalningsförmåga.

(4) § Högsta avgift (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Den avgift som tas ut för servicen får vara högst lika stor som kostnaderna för serviceproduktionen.

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas om den högsta avgiften för service och att en avgift ska bestämmas enligt betalningsförmågan. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas att avgiften ska justeras enligt förändringen i index.

(5) § Uttag av avgift (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Kommunen eller *samkommunen* ska ge klienten en faktura som motsvarar avgiftsbeslutet. Av fakturan ska åtminstone följande uppgifter framgå:

1) fakturans datum,

2) den klient av vilken avgiften tas ut,

3) den service för vilken avgiften tas ut,

4) avgiftens storlek och avgiftsgrunden,

5) den offentliga eller privata serviceproducent som tillhandahållit den service för vilken avgiften tas ut,

6) namnet på och kontaktuppgifterna till den aktör av vilken klienten vid behov kan begära ytterligare upplysningar om fakturan,

7) uppgifter om huruvida den avgift som tas ut ska räknas in i det i 6 a § avsedda avgiftstaket; om avgiften ska räknas in i avgiftstaket, ska det på fakturan dessutom finnas uppgift om att klienten själv måste kontrollera när avgiftstaket har nåtts.

Till andra fakturor än fakturor med anledning av beslut som avses i 2 b § ska det fogas en anvisning om *omprövningsbegäran*.

När avgifter tas ut ska klientens integritetsskydd och personliga trygghet beaktas.

(6) § Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Kommunen eller **samkommunen** ska ge klienten ett beslut om en avgift som bestäms enligt dennes betalningsförmåga. Av beslutet ska åtminstone följande uppgifter framgå:

- 1) den tjänsteinnehavare som fattat beslutet samt tidpunkten för beslutet,
- 2) den klient som beslutet direkt avser,
- 3) den service som beslutet gäller,
- 4) storleken på den avgift som tas ut för servicen samt avgiftsgrunden,
- 5) namnet på och kontaktuppgifterna till den person av vilken klienten vid behov kan begära ytterligare upplysningar om beslutet.

Till beslutet ska det fogas en anvisning om **omprövningsbegäran**.

(7) § Avgift för oanvänd service (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Om en klient eller klientens företrädare **har bokat en mottagningstid för hälsovårdsservice eller** har bokat en kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats inom social- **eller hälsovården**, och klienten utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat **tiden eller** platsen inte har kommit till **mottagningen eller** enheten i fråga vid bokad tid, får kommunen eller **samkommunen** av klienten ta ut högst **50,80 euro**. Avgiften får emellertid tas ut endast om uttaget av avgiften inte ska anses oskäligt och kommunen eller **samkommunen** i samband med bokningen har meddelat att en i denna paragraf avsedd avgift kan komma att tas ut samt gett anvisningar om hur tiden eller platsen kan avbokas på förhand. Uppgifter om uttag av avgift samt om avbokning av **tid eller** plats ska lämnas så att klienten tillräckligt väl förstår innehållet i dem. Avgift får inte tas ut hos klienter under 18 år.

Vad som föreskrivs i 1 mom. ska också tillämpas när en kommun eller **samkommun** på en klients eller dennes företrädares initiativ har bokat **en mottagningstid eller** en kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats för klienten. Härvid förutsätter uttaget av avgift dessutom att det i 1 mom. avsedda meddelandet och anvisningarna lämnas skriftligen och att klienten eller dennes företrädare får en påminnelse om den bokade tiden eller platsen.

Komplement:

De eurobelopp som anges i 3 § 5 mom., 7 §, 8 § 1 mom., 8 a § 1 mom., 9 § 1 och 2 mom., 11 § 1 mom., 12 § 1 mom., 13 § 1 mom., 14 § 1 mom., 20 § 2 mom., 23 §, 25 § 1 mom. och 26 a § 3 mom. justeras vartannat år i enlighet med förändringarna i folkpensionsindex så att det poängtal för folkpensionsindex används enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalats ut i januari månad justeringsåret har beräknats. De belopp som indexjusterats avrundas till närmaste 0,10 euro.

2 mom. har upphävts genom F [20.5.2021/417](#), som träder i kraft 1.7.2021. Den tidigare formen lyder: [\(20.5.2021/417\)](#)

De eurobelopp som anges som inkomstgräns i 3 § 2 mom. och det eurobelopp som anges som höjning av inkomstgränsen i 3 § 3 mom. samt det minimibelopp för klientens personliga bruk som anges i 33 § justeras vartannat år i enlighet med den förändring av arbetspensionsindex som anges i 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) så att det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret används för tillämpningen av 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Det justerade beloppet avrundas till närmaste hela euro.

Indexjusteringarna träder i kraft den 1 januari det år som följer justeringsåret.

Social- och hälsovårdsministeriet ska under november månad justeringsåret offentliggöra de indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling.

(8) § Avgiftsfri socialservice (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Avgiftsfria är följande former av socialservice:

1) socialt arbete enligt 14 § 1 mom. 1 punkten i socialvårdslagen (1301/2014), social handledning enligt momentets 2 punkt, social rehabilitering enligt momentets 3 punkt, familjearbete enligt momentets 4 punkt, rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor enligt momentets 12 punkt, övervakning av umgänge mellan barn och förälder enligt momentets 13 punkt, stöttat umgänge och övervakade byten enligt 27 § i den lagen samt verksamhet i sysselsättningsyfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade, med undantag för transporter och måltider, enligt 27 d och 27 e § i socialvårdslagen (710/1982), (30.12.2014/1311)

2) specialomsorger enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77) och transport enligt 39 § i lagen; för en utvecklingsstörd uppehålle kan dock uppbäras en avgift frånsett partiellt uppehålle för barn som inte fyllt 16 år och partiellt uppehålle för barn som får undervisning enligt 28 § i nämnda lag; till utgången av det läsår då han fyller 16 år,

3 punkten har upphävts genom L 29.12.2016/1505. (29.12.2016/1505)

4) vård av barn och unga personer enligt barnskyddslagen (683/83),

5) service enligt 8 § 1 mom. i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), dagverksamhet med undantag för transporter och måltider, personlig assistans samt specialservice i anslutning till serviceboende enligt paragrafens 2 mom. och undersökningar enligt lagens 11 §; för specialkostnaderna för serviceboende och för personlig assistans kan dock en avgift tas ut, om den handikappade får ersättning för dem med stöd av någon annan lag än lagen om service och stöd på grund av handikapp, (19.2.2010/135)

6 punkten har upphävts genom L 22.12.2006/1268. (22.12.2006/1268)

7) poliklinisk missbrukarvård,

8) den service som kommunen skall tillhandahålla enligt äktenskapslagen (234/29), lagen om faderskap (700/75), adoptionslagen (153/85), lagen om underhåll för barn (704/75), lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/83), lagen om tryggnad av underhåll för barn (122/77) och lagen om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (660/66), samt

9) handlingar som har getts till en person i ärenden som gäller hans socialvård.

BarnskyddsL 683/1983 har upphävts genom BarnskyddsL 417/2007. L om tryggande av underhåll för barn 122/1977 har upphävts genom L 671/1998, se L om underhållsstöd 580/2008. AdoptionsL 153/1985 har upphävts genom AdoptionsL 22/2012. L om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna 660/1966 har upphävts genom L om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna 583/2008. L om faderskap 700/1975 har upphävts genom FaderskapsL 11/2015.

(9) § Avgiftstak (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

I syfte att förhindra en oskäligt stor avgiftsbörda **skall** det finnas ett maximibelopp på **590** euro (*avgiftstak*) för de kostnader som klientavgifterna under ett kalenderår förorsakar den som använder servicen. Sedan avgiftstaket har nåtts är de tjänster taket gäller avgiftsfria till slutet av kalenderåret. Vid **anstaltsvård** är det dock möjligt att uppbära en avgift för klientens uppehälle även efter det avgiftstaket har nåtts. **Storleken på avgiften för uppehälle bestäms genom förordning av statsrådet.**

När det sammanlagda beloppet av de avgifter som uppburits hos klienten räknas ut, beaktas avgifter som under kalenderåret uppburits för **öppenvårdstjänster vid hälsovårdscentraler, individuell fysioterapi, poliklinikbesök, dagkirurgi, vård i serie**, dag- och nattvård, rehabilitering eller kortvarig **anstaltsvård** inom social- **och hälsovården**. Avgifter som uppburits för tjänster som utnyttjats av ett barn under 18 år beaktas tillsammans med de avgifter föräldrarna eller någon annan vårdnadshavare har betalat. Tjänsterna är då i enlighet med 1 mom. avgiftsfria för alla dem vars avgifter beaktas tillsammans. Hos barn under 18 år får inte ens avgift för uppehälle uppbäras.

Hälsovårdscentralen i klientens hemkommun kan i syfte att förverkliga avgiftstaket samla in uppgifter om de klientavgifter som betalats. Andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården får inte lämna ut uppgifter om avgifter till hälsovårdscentralen utan klientens samtycke.

Om klienten under kalenderåret har betalat mera än **590** euro i avgifter för tjänster som ingår i avgiftstaket, har han eller hon rätt att få tillbaka de avgifter som betalats till för högt belopp. Om krav på återbetalning av de avgifter som betalats till för högt belopp inte har ställts före utgången av kalenderåret efter det år då gränsen **590** euro överskridits, går klienten miste om sin rätt till återbetalning. Om det på grund av en myndighets eller ett försäkringsbolags beslut eller på grund av ändringssökande blir klart först efter uppföljningsåret för avgiftstaket om avgifterna ingår i avgiftstaket eller inte, **skall** kravet på återbetalning av avgifter som betalats till ett för högt belopp ställas inom ett år från det beslutet har meddelats eller beslut med anledning av besvär har vunnit laga kraft.

Avgiftstaket i euro i 1 mom. ska justeras vartannat år utifrån förändringen i **folkpensionsindex enligt 2 § i lagen om folkpensionsindex. Beräkningen ska göras utifrån poängtalet för folkpensionsindex för de folkpensioner som skulle betalas** ut i januari månad av justeringsåret. Justeringsåret är året före det år i vars början indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade avgiftstaket träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret.

Komplement:

Vid uträkning av avgiftstaket enligt **6 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården** beaktas inte

- 1) avgifter som ersätts med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring ([608/1948](#)), lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ([1026/1981](#)), lagen om skada, ådragen i militärtjänst ([404/1948](#)), trafikförsäkringslagen ([279/1959](#)) eller patientskadelagen ([585/1986](#)) eller avgifter för vård som ersätts med stöd av en motsvarande tidigare lag,
- 2) avgifter för vilkas betalning klienten har fått utkomststöd,
- 3) avgifter som uppbärs av dem som avses [ovan i 24 §](#).

För tjänster som avses i 1 mom. 1 och 3 punkten kan uppbäras en i förordningen fastställd avgift fastän beloppet av de avgifter som klienten betalt överskrider avgiftstaket.

När avgiftstaket har överskridits får i kortvarig [anstaltsvård](#) tas ut högst **22,50 euro** per vård dag.

Se 33 a §. L om olycksfallsförsäkring 608/1948 har upphävts genom L om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar 459/2015. L om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare 1026/1981 har upphävts genom L om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar 873/2015. TrafikförsäkringsL 279/1959 har upphävts genom TrafikförsäkringsL 460/2016. PatientskadeL 585/1986 har upphävts genom PatientförsäkringsL 2019/948, som gäller fr.o.m. 1.1.2021.

Komplement:

Klienten [skall](#) visa att det avgiftstak som avses i [6 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården](#) har överskridits. Klienten [skall](#) ges ett uppföljningskort med hjälp av vilket avgifterna följs upp. När avgiftstaket har överskridits [skall](#) ett intyg om detta utfärdas för klienten. Intyget kan utfärdas av sådan verksamhetsenhet i kommunen eller [samkommunen](#) som tillhandahåller tjänster som omfattas av avgiftstaket. För att få intyget [skall](#) klienten vid behov visa upp verifierationer i original på avgifter som betalats för tjänster som tillhandahållits klienten själv eller minderåriga barn som klienten försörjer.

Hälsovårdscentralen kan för uppföljning av när avgiftstaket nås föra register över de klientavgifter som en klient har betalt. I registret får antecknas endast klientens identifikationsuppgifter, vårdplatser samt fastställda och betalda avgifter.

(10) § Tjänster under närståendevårdarens ledighet (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

För tjänster som [kommunen](#) tillhandahåller en vårdbehövande under närståendevårdarens lediga dagar enligt [4 § 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård \(937/2005\)](#) och som ersätter den vård och omsorg som närståendevårdaren ger kan det bestämmas att den vårdbehövande ska betala en avgift på högst **9,90 euro** per dag utan hinder av vad som bestäms någon annanstans i lag eller förordning [XX](#).

På avgifter som tas ut för i 1 mom. avsedda tjänster tillämpas dock de bestämmelser i lag och förordning enligt vilka en tjänst helt eller delvis är avgiftsfri, [med undantag av bestämmelserna om avgiftstak i 6 a §](#).

Den i 1 mom. avsedda avgiften ska justeras vartannat år utifrån förändringen i [folkpensionsindex enligt 2 § i lagen om folkpensionsindex](#). Beräkningen ska göras utifrån poängtalet för folkpensionsindex för de folkpensioner som skulle betalas ut i januari månad av justeringsåret. Det indexjusterade beloppet ska

avrundas till närmaste 0,1 euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret.

(11) § Tjänster under ledighet för personer som vårdar en anhörig eller närstående (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Vad som i 6 b § föreskrivs om avgift för tjänster under närståendevårdarens ledighet tillämpas också på den avgift som tas ut för de tjänster som ska ordnas under den i 27 b § 1 mom. i socialvårdslagen avsedda ledigheten för personer som vårdar en anhörig eller närstående.

(12) § Avgifter inom barnskyddet (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Med avvikelse från 4 § 4 punkten kan för ersättande av kostnaderna för familje- eller anstaltsvård eller boendeservice som enligt barnskyddslagen har getts ett barn i form av stödåtgärd inom den öppna vården, vård utom hemmet eller eftervård, då det är motiverat med beaktande av de berörda personernas utkomstmöjligheter och vårdsynpunkter, hos barnets föräldrar uppbäras en avgift som får vara högst lika stor som det underhållsbidrag som bestäms med stöd av 1–3 §§ lagen om underhåll för barn.

Kommunen kan utan att fastställa avgiften uppbära och lyfta underhållsbidrag till barnet för den tid barnet får familje- eller anstaltsvård eller boendeservice som avses ovan samt använda bidragen för att ersätta kostnaderna för familje- eller anstaltsvården eller boendeservicen.

För ersättande av kostnaderna för familje- eller anstaltsvård eller boendeservice som avses i barnskyddslagen kan med avvikelse från 4 § 4 punkten uppbäras en skälig avgift som skall betalas med barnets eller den unga personens övriga inkomster, ersättningar eller fordringar enligt 14 §.

Komplement

Den avgift som enligt 7 § 1 mom. i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) tas ut hos föräldrarna för familjevård, anstaltsvård eller boendeservice som enligt barnskyddslagen har getts ett barn i form av vård utom hemmet, stödåtgärd inom den öppna vården eller eftervård fördelas mellan föräldrarna enligt deras betalningsförmåga.

Den avgift som tas ut av barnets eller den unga personens inkomster enligt 7 § 2 och 3 mom. i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården för familjevård, anstaltsvård eller boendeservice som enligt barnskyddslagen har getts i form av stödåtgärd inom den öppna vården, vård utom hemmet eller eftervård får uppgå till högst 1 835,20 euro i månaden. Avgiften får dock inte överstiga kostnaderna för att producera servicen. (23.11.2017/773)

Komplement

Indexjustering införs.

(13) § Uppehälle som hänför sig till specialomsorger om utvecklingsstörda (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

För fullt uppehälle enligt lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda kan uppbäras en avgift vid kortvarig anstaltsvård så som bestäms i 12 § och vid långvarig anstaltsvård så som bestäms i 7 c § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården.

(14) § Avgifter för rehabilitering (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

För rehabilitering som avses i 29 § 1 mom. 7 punkten i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och som ges åt personer med funktionshinder i form av anstaltsvård, eller för rehabilitering som ges såsom specialomsorger om utvecklingsstörda kan högst 16,90 euro per vårddag tas ut.

Avgift enligt 1 mom. får inte på hälsovårdscentral eller sjukhus eller dess verksamhetsenhet uppbäras hos personer som inte har fyllt 18 år till den del vårddagarna är fler än sju under ett kalenderår.

Komplement

Indexjustering införs.

(15) § Kortvarig anstaltsvård (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Hos den som är i kortvarig anstaltsvård kan tas ut högst 22,50 euro per vårddag för vård och uppehälle på en psykiatrisk verksamhetsenhet och högst 48,90 euro per vårddag för annan kortvarig anstaltsvård. Vid hälsovårdscentraler eller på sjukhus eller vid deras verksamhetsenheter får avgifter dock inte tas ut hos den som inte har fyllt 18 år till den del vårddagarna är fler än sju under ett kalenderår. Avgifter får inte heller tas ut för observationstid enligt 9 § i mentalvårdslagen (1116/1990), om inte den som tagits in för observation på basis av observationen meddelas ett sådant beslut om vård oberoende av patientens vilja som avses i 8 § i den lagen. (23.11.2017/773)

Per kalenderdygn får tas ut vårddagsavgift endast en gång. Om klienten flyttas direkt till en annan anstalt får den remitterande anstalten inte ta ut avgift för den dag då klienten flyttas.

Komplement

Indexjustering införs.

(16) § Avgifter för dag- och nattvård (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Om det från vårdsynpunkt är ändamålsenligt att någon vårdas på hälsovårdscentral, sjukhus eller dess verksamhetsenhet eller vid en anstalt inom socialvården eller någon annan verksamhetsenhet antingen endast om dagen (dagvård) eller endast om natten (nattvård), kan hos honom eller henne tas ut högst 22,50 euro per dygn i stället för den avgift som anges i 12 §.

Den avgift som anges i 1 mom. får inte uppbäras för vård som givits vid en verksamhetsenhet inom den psykiatriska öppenvården, för specialomsorger enligt lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77), för poliklinisk missbrukarvård, för skyddat arbete som avses i 22 § 2 mom. lagen om service och stöd på grund av handikapp. Avgift får inte heller uppbäras hos personer som inte har fyllt 18 år och som vårdas på hälsovårdscentral eller sjukhus eller dess verksamhetsenhet till den del vårddagarna är fler än sju under ett kalenderår.

Komplement

Indexjustering införs.

(17) § Långvarig service (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

En kommun eller samkommun får ta ut en avgift enligt 7 c § för

- 1) serviceboende med heldygnsomsorg som avses i 21 § 4 mom. i socialvårdslagen, om servicen beräknas pågå i minst tre månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst tre månader (*långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg*),
- 2) familjevård som avses i 3 § i familjevårdslagen (263/2015) och professionell familjevård som avses i 4 § i den lagen, om servicen beräknas pågå i minst tre månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst tre månader (*långvarig familjevård*); avgift enligt 7 c § i denna lag får emellertid inte tas ut för familjevård som getts med stöd av barnskyddslagen, lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller lagen om service och stöd på grund av handikapp,
- 3) för social- och hälsovårdstjänster dygnet runt som getts vid en verksamhetsenhet för sådan slutenvård som avses i 67 § 1 mom. i hälso- och sjukvårdslagen eller sådan service på en institution som avses i 22 § i socialvårdslagen, om servicen beräknas pågå i minst tre månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst tre månader (*långvarig slutenvård*); avgift enligt 7 c § i denna lag får emellertid inte tas ut för sådan medicinsk rehabilitering på en institution som avses i 29 § 2 mom. 7 punkten i hälso- och sjukvårdslagen, för rehabilitering som avses i 2 § 3 punkten i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller för anstaltsvård som avses i 57 § i barnskyddslagen.

En kommun eller samkommun får ta ut en avgift enligt 10 e § för

- 1) annan i 21 § i socialvårdslagen avsedd boendeservice än serviceboende med heldygnsomsorg, om servicen beräknas pågå i minst tre månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst tre månader (*långvarig boendeservice*),
- 2) hemsjukvård och hemsjukhusvård enligt 25 § i hälso- och sjukvårdslagen samt hemservice enligt 19 § i socialvårdslagen och hemvård enligt 20 § i den lagen, om klienten får service minst en gång i veckan och servicen dessutom beräknas pågå i minst två månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst två månader (*fortlöpande och regelbunden service i hemmet*).

(18) § Grunderna för avgifter som tas ut för långvarig anstaltsvård (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Hos personer i långvarig anstaltsvård tas ut en avgift som bestäms enligt betalningsförmågan. Avgiften kan uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster enligt denna lag, om inte något annat bestäms i denna lag. Avgiften får dock vara högst så stor att den som får vård månatligen till sitt förfogande har minst 90 euro.

Om den som är i långvarig anstaltsvård omedelbart innan anstaltsvården inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden och hans eller hennes månadsinkomster är större än makens månadsinkomster, bestäms avgiften på basis av makarnas sammanräknade månadsinkomster. Den avgift som tas ut hos en person i långvarig anstaltsvård kan uppgå till högst 42,5 procent av de på ovan nämnda grunder sammanräknade månadsinkomsterna. Den som får anstaltsvård ska dock till sitt förfogande ha minst 90 euro i månaden. Om båda de makar som avses i detta moment är i långvarig anstaltsvård, bestäms avgiften dock enligt vad som anges i 1 mom.

Den avgift som anges i 1 mom. får inte hos personer som inte har fyllt 18 år tas ut för långvarig anstaltsvård på hälsovårdscentral eller sjukhus eller dess verksamhetsenhet till den del vård dagarna är fler än sju under ett kalenderår.

Det minimibelopp i euro som avses i 1 och 2 mom. och som ska stå till en persons förfogande ska justeras vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Som grund används det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret för tillämpning av 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret.

(19) § Faktorer som skall beaktas vid bestämmande av betalningsförmågan (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Utan hinder av någon annan lag kan vid bedömning av betalningsförmåga och vid bestämmande av avgift, enligt vad som närmare bestäms i denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning, beaktas att den som saken gäller lever i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden, att det finns minderåriga barn i samma hushåll, andra av personens faktiska familjeförhållanden beroende faktorer som påverkar hans eller hennes betalningsförmåga samt den underhållsskyldighet som avses i lagen om underhåll för barn.

När storleken av en avgift som skall fastställas enligt betalningsförmågan bestäms skall inkomsterna hos de personer som använt servicen beaktas så som närmare bestäms i denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning.

Komplement

Innan avgiften för långvarig anstaltsvård bestäms skall den myndighet som beslutar om bestämmandet av avgiften utreda om klienten innan anstaltsvården inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande eller om klienten har minderåriga barn vars underhåll har varit helt eller delvis beroende av klientens inkomster. I utredningen skall även beaktas vad som i 3 § 2 mom. lagen om underhåll för barn (FFS 704/1975) bestäms om föräldrarnas ansvar för kostnaderna för barnets utbildning efter det att barnet fyllt 18 år. På basis av utredningen skall avgiften med beaktande av 7 c § 2 mom. och 10 c § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) bestämmas så att underhållet av personen som har levt i gemensamt hushåll med den som skall vårdas och de minderåriga barnen samt rätten för den som fyllt 18 år att av sina föräldrar få understöd för sina utbildningsutgifter kan tryggas på behörigt sätt.

(20) § Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig slutenvård (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Såsom i 7 c § 1 mom. avsedda månadsinkomster ska beaktas klientens fortlöpande eller årligen återkommande inkomster efter förskottsinnehållning och förskottsbetalning minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande och skattefria inkomster samt i 10 i § avsedd kalkylerad inkomst av skog. Om avgiften bestäms i enlighet med 7 c § 2 mom. på basis av klientens och makens eller sambons sammanräknade månadsinkomster, beaktas som månadsinkomst dessutom makens eller sambons motsvarande inkomster.

Som inkomst beaktas inte skattefria sociala förmåner enligt 92 § i inkomstskattelagen (FFS 535/1992) med undantag för handikappbidrag och vårdbidrag för pensionstagare. Det veterantillägg som betalas ut som en del av vårdbidraget för pensionstagare beaktas inte som inkomst. Sådant underhåll för barn som avses i 4 § i lagen om underhåll för barn beaktas inte heller som inkomst.

Fortlöpande eller årligen återkommande understöd och hederspris beaktas som inkomst till den del de utgör skattepliktig inkomst enligt 82 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

Om klientens eller dennes makes eller sambos inkomster varierar, beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten under de 12 föregående månaderna.

(21) § Avdrag från inkomsterna vid bestämmande av avgift för långvarig anstaltsvård (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Innan den avgift som tas ut för långvarig anstaltsvård bestäms skall från månadsinkomsterna för en i 10 b § 1 mom. avsedd person dras av

- 1) de fastställda underhållsbidrag som skall betalas av honom eller henne,
- 2) andra motsvarande kostnader som följer av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden, samt
- 3) förmån som av honom eller henne skall betalas i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid.

Avdrag enligt 1 mom. 1 punkten görs dock inte, om den som är mottagare av underhållsbidraget är make till den som betalar underhållsbidraget och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan anstaltsvården inleddes.

(22) § Avgift för service i hemmet (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

För hemsjukvård som ges fortlöpande och regelbundet och för hemservice enligt 9 § 1 mom. 1 punkten socialvårdsförordningen (607/83) kan uppbäras en skälig månadsavgift som bestäms enligt servicens art och omfattning, klientens betalningsförmåga och familjens storlek. (30.12.1992/1648)

Månadsavgiften får uppgå till högst det belopp av de månadsinkomster som överskrider inkomstgränsen som nedan nämnda betalningsprocenttal anger. Betalningsprocenttalen och inkomstgränserna är följande:

Antal personer	Inkomstgräns euro/månad	Betalningsprocent
1	588	35
2	1 084	22
3	1 701	18
4	2 103	15
5	2 546	13
6	2 924	11

(7.11.2019/1056)

När antalet personer är större än sex höjs inkomstgränsen med 357 euro och sänks betalningsprocenttalet med 1 procentenhet för varje därpå följande person. (7.11.2019/1056)

För service i hemmet uppgörs i samråd med klienten en service- och vårdplan. Planen skall omfatta såväl hemsjukvård som hemservice, även om kommunen och samkommunen var för sig svarar för produktionen av servicen. Planen justeras när servicebehovet förändras. (30.12.1992/1648)

För tillfällig hemservice kan tas ut en skälig avgift som kommunen bestämmer. För tillfällig hemsjukvård kan högst 18,90 euro tas ut för läkares eller tandläkares hembesök och högst 12,00 euro för hembesök av någon annan person. För tillfällig hemsjukvård får dock inte tas ut någon särskild avgift hos personer som får fortgående hemsjukvård enligt 1 mom. [\(23.11.2017/773\)](#)

För specialiserad sjukvård som ges i klientens hem kan uppbäras en avgift enligt 8 §. För vård som ges i serie får dock uppbäras högst en avgift enligt 11 §. [\(23.12.1999/1309\)](#)

Avgiften för service i hemmet får inte överstiga kostnaderna för produktionen av servicen. [\(30.12.1992/1648\)](#)

Komplement

Det eurobelopp som anges i 2 och 3 mom. ska justeras vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindex enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Som grund används det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret för tillämpning av 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. De indexjusterade beloppen avrundas till närmaste hela euro och träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

(23) § Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Som i 10 e § avsedd månadsinkomst ska kommunen eller samkommunen beakta klientens och klientens makes eller sambos fortlöpande eller årligen återkommande skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster och skattefria inkomster minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande samt i 10 i § avsedd kalkylerad inkomst av skog. Från inkomsterna ska det göras i 10 g § avsedda avdrag.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan som skattepliktiga inkomster beaktas motsvarande, vid den senast verkställda beskattningen fastställda skattepliktiga inkomster, höjda med de procenttal som Skatteförvaltningen årligen bestämmer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsinnehållning och förskottsbetalning med stöd av 6 § 1 mom. i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).

Som inkomst beaktas inte skattefria sociala förmåner enligt 92 § i inkomstskattelagen med undantag för underhållsstöd och vårdbidrag för pensionstagare. Det veterantillägg som betalas ut som en del av vårdbidraget för pensionstagare beaktas inte som inkomst.

Fortlöpande eller årligen återkommande understöd eller hederspris beaktas som inkomst till den del de utgör skattepliktig inkomst enligt 82 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

Om inkomsterna varierar, beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten under de 12 föregående månaderna.

(24) § Avdrag från inkomsterna XXX (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Såsom avdrag från inkomsterna enligt 27 § skall beaktas betalda underhållsbidrag och andra motsvarande kostnader som orsakas av de faktiska familjeförhållandena samt förmån som skall betalas i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller livstid (sytning).

(25) § Kalkylerad inkomst av skog (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Med kalkylerad inkomst av skog avses i denna lag den enligt 7 § 3 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) fastställda genomsnittliga årliga avkastningen för skog per hektar

multiplicerad med arealen skogsmark. Från detta belopp dras det av 10 procent samt räntorna från skogsbruket.

Kommunen eller samkommunen ska på klientens eller klientens företrädares yrkande sänka den kalkylerade inkomsten av skog, om nettopenningvärdet av den lägenhetsbestämda årliga avverkningsmöjligheten enligt Finlands skogscentrals eller skogsvårdsföreningens utlåtande är minst 10 procent lägre än inkomsten av skog. Sänkningen motsvarar skillnaden mellan inkomsten av skog och nettopenningvärdet av den möjliga avverknings.

(26) § Bestämmande och justering av avgift (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

I fråga om avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan fattar kommunen eller samkommunen ett beslut som gäller tillsvidare. Avgiften ska emellertid justeras på ansökan av klienten eller klientens företrädare eller på initiativ av kommunen eller samkommunen om

- 1) klientens eller dennes familjs inkomster har förändrats,
- 2) klientens eller dennes makes eller sambos rätt till avdrag enligt 10 c, 10 d eller 10 g § har förändrats,
- 3) familjens förhållanden har förändrats,
- 4) avgiften visar sig vara felaktig,
- 5) den klientplan som utarbetats för klienten ändras så att den påverkar storleken på klientavgiften,
- 6) kommunens eller samkommunens betalningsgrunder ändras så att det påverkar storleken på klientavgiften.

Om ett avgiftsbeslut har byggts på felaktiga uppgifter som klienten eller klientens företrädare har lämnat, kan avgiften rättas retroaktivt för högst ett år.

(27) § Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

En kommun eller samkommun får ta ut en avgift enligt 7 c och 10 e § även om servicen avbryts tillfälligt av en orsak som beror på klienten. Om servicen emellertid avbryts för mer än fem dagar, ska ingen avgift tas ut för den tid som överskrider fem dagar. Om servicen avbryts av orsaker som beror på kommunen eller samkommunen eller på grund av att klienten får slutet vård, tas avgift inte ut heller för de nämnda fem dagarna. Om avbrottet i servicen pågår hela månaden, tas det inte ut någon avgift alls.

(28) § Boendetjänster (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Om någon får ersättning för specialkostnader för serviceboende som nämns i 8 § 2 mom. lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/87) enligt någon annan lag, kan för servicen uppbäras högst en avgift som motsvarar ersättningen. Avgiften får dock inte överstiga kostnaderna för serviceboendet.

(29) § Färdtjänst för gravt handikappade (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

För färdtjänst som ordnas för gravt handikappade enligt 8 § 2 mom. lagen om service och stöd på grund av handikapp kan uppbäras högst en avgift som motsvarar den avgift som uppbärs i offentlig trafik på orten eller en annan därmed jämförbar skälig avgift.

(30) § Efterskänkande och nedsättning av avgift (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

En avgift som fastställts för socialvårdsservice och en sådan avgift för hälsovårdsservice som bestämts enligt en persons betalningsförmåga skall efterskänkas eller nedsättas till den del förutsättningarna för personens eller familjens försörjning eller förverkligandet av personens lagstadgade försörjningsplikt äventyras av att avgiften tas ut.

Den kommun eller samkommun som producerar servicen kan besluta att

1) också andra avgifter än de som avses i 1 mom. kan efterskänkas eller nedsättas på de grunder som avses i 1 mom., eller

2) avgifterna kan nedsättas eller efterskänkas, om det är befogat med beaktande av vårdsynpunkter.

Nedsättning och efterskänkande av avgift ska prioriteras i förhållande till utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997).

Kommunen eller samkommunen ska informera klienten om vad som i 1–3 mom. föreskrivs om nedsättning och efterskänkande av avgift. Informationen ska ges före den första servicehändelsen eller i samband med den. Om det inte är möjligt att ge informationen före servicehändelsen eller i samband med den, kan informationen lämnas senare, dock senast när avgiften tas ut. Informationen ska ges så att klienten tillräckligt väl förstår dess innehåll. När informationen ges ska klienten ges namnet på och kontaktuppgifterna till den aktör av vilken klienten vid behov kan begära ytterligare upplysningar.

Klienten ska ges den information som avses i 4 mom. personligen, antingen skriftligen eller muntligen.

Informationen får också ges med hjälp av en elektronisk tjänst som specificerar klienten. Om informationen ges på annat sätt än skriftligen, ska informationen även lämnas till klienten i skriftlig form, om klienten begär detta.

(31) § Köpta tjänster och servicesedel (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Om en kommun eller samkommun ordnar service som köpta tjänster så som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992), ska den som använder servicen betala samma avgifter och ersättningar som när motsvarande service ordnas av kommunen eller samkommunen.

Om tjänster ordnas med hjälp av servicesedel enligt 4 § 1 mom. 5 punkten i den lag som nämns i 1 mom., får klientavgift inte tas ut hos den som använder tjänsten.

När självriskandelens storlek bestäms beaktas också det som i denna lag föreskrivs om efterskänkande eller nedsättning av avgift.

(32) § Avgift av dem som inte är bosatta i Finland (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Av en person som inte har hemkommun i Finland eller som inte jämställs med en kommuninvånare på det sätt som anges i 14 § i folkhälsolagen och i 3 § 1 mom. i lagen om specialiserad sjukvård kan kommunen eller samkommunen ta ut en avgift som är högst så stor att den täcker de kostnader som tjänsten föranleder kommunen eller samkommunen, om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Finland eller av Europeiska unionens lagstiftning.

Av en person som avses i 1 mom. får emellertid ingen avgift tas ut för

1) vaccinationer enligt 44 §, 45 § 1 mom. och 47 § i lagen om smittsamma sjukdomar,

2) undersökning och sådan brådskande vård och förskrivning av läkemedel för vården som avses i 50 § i hälso- och sjukvårdslagen i syfte att förhindra smittspridning när det gäller en allmänfarlig smittsam sjukdom,

3) undersökning, vård och förskrivning av läkemedel för vården av en gravid hivpositiv person.

Vad som föreskrivs i 2 mom. gäller inte en person vars vistelse i Finland är avsedd att vara tillfällig eller som får ersättning för kostnaderna med stöd av någon annan lag eller från en försäkring.

(33) § Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag får kommunen eller samkommunen uppbära pension, livränta, underhållsbidrag, understöd och andra löpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som en klient får sådant serviceboende med heldygnsomsorg, sådan familjevård, sådan sluten vård eller sådan service på en institution som ordnas av kommunen eller samkommunen. Kommunen eller samkommunen kan använda de inkomster, ersättningar och fordringar som avses i detta moment för att ersätta en avgift som bestämts för klienten, dock med beaktande av vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

Kommunen eller samkommunen ska senast två veckor före utbetalningen av en i 1 mom. avsedd inkomst, ersättning eller fordran meddela utbetalaren att inkomsten, ersättningen eller fordran betalas till kommunen eller samkommunen. Då kan betalningen ske med laglig verkan endast till kommunen eller samkommunen.

Om en kommun eller samkommun uppbär inkomster, ersättningar eller fordringar som betalas ut till en klient, ska kommunen eller samkommunen se till att klienten månatligen till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom serviceboende med heldygnsomsorg, klienter inom familjevård, klienter i sluten vård och klienter som får service på institution är minst lika stort som det belopp som avses i 7 c § 3 mom.

(34) § Myndigheternas rätt att få upplysningar (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

XXX, statliga myndigheter, kommunala myndigheter och andra offentligrättsliga samfund, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter, försäkringsanstalter, arbetsgivare och arbetslöshetskassor samt serviceproducenter inom social- eller hälsovården är skyldiga att på en kommunal myndighets begäran avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna uppgifter och utredningar om klientens ekonomiska ställning som de har i sin besittning och som är nödvändiga vid bestämmandet av klientavgiften, om den kommun eller samkommun som bestämmer avgiften inte av klienten eller av klientens lagliga företrädare har fått tillräckliga och tillförlitliga uppgifter för bestämmandet av avgiften.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på uppgifter och utredningar om klientens makes eller sambos ekonomiska ställning, om avgiften bestäms eller har bestämts med stöd av 7 c eller 10 e § utifrån makarnas eller sambornas sammanräknade inkomster.

Den skyldighet som avses i 1 och 2 mom. gäller också penninginstitut, om kommunen eller **samkommunen** inte får tillräckliga uppgifter och utredningar av de aktörer som avses i 1 mom. och om det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som klienten eller klientens företrädare har lämnat är otillräckliga eller otillförlitliga. Begäran ska framställas skriftligen till penninginstitutet, och en tjänsteinnehavare som förordnats av en nämnd som inrättats av det fullmäktige som avses i 14 § i **kommunallagen (410/2015)** är berättigad att fatta beslutet om att framställa begäran. Innan begäran framställs till penninginstitutet ska den vars uppgifter begärs underrättas om begäran.

Bestämmelser om överföring av information via ett tekniskt gränssnitt och en elektronisk förbindelse finns i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

(35) § Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret (ny paragraf, se detaljmotiveringen)

XXX

(36) § Publicering av indexjusterade belopp (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling inom november månad av justeringsåret. **De eurobelopp som hänför sig till barndagvård och som avses i 7 a § 3–5 och 9 mom. publiceras dock av undervisnings- och kulturministeriet.**

(37) § Ändringssökande (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Omprövning av ett beslut eller en faktura som gäller avgifter får begäras. **Omprövning** får emellertid inte begäras av en faktura som gäller ett i 2 b § avsett beslut. **Omprövning** begärs hos det organ som svarar för ordnandet av servicen i fråga i kommunen. Bestämmelser om begäran om **omprövning** finns i **förvaltningslagen (434/2003).**

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). I 107 § i den lagen avsett besvärstillstånd ska beviljas endast om det med avseende på tillämpningen av lagen i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen.

(38) § Dröjsmålsränta

Om den avgift som bestämts för servicen inte har betalats på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta uppbäras från förfallodagen högst enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen. (3.3.1995/301)

Förfallodagen för betalningen av dröjsmålsränta får infalla tidigast två veckor efter att den service för vilken avgiften bestämts har erhållits.

(39) § Utsökning av avgifter (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Avgifter som har bestämts med stöd av denna lag samt dröjsmålsränta som tas ut med stöd av **16 §** får indrivnas i utskökningsväg utan dom eller beslut i den ordning som gäller för indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg.

(40) § Närmare stadganden och föreskrifter (avvikelse till rödmarkerad, se detaljmotiveringen)

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar föreskrifter om fastställandet av vad som är **anstaltsvård** samt om förhandlings- och remissförfarandet mellan folkpensionsanstalten och kommunerna i samband därmed.

(31.1.1995/125)

(41) § Ikraftträdande

Landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås träda ikraft 1 januari 2023. **XXX**

Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård

Motivering

I och med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås antas, föreslås tillämpningen av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård upphävas. Genom en landskapslag (/) om ändring av landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås ändringar, i enlighet med röda noteringar, enligt följande;

1 §.

Med i denna lag angivna avvikelser skall i landskapet Åland tillämpas följande lagar:

1) upphävd (2020/12),

2) lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992), **Föreslås upphävas**

3) lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000),

4) upphävd (2012/36),

5) lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005). (2007/111)

Ändring av de i 1 mom. angivna lagarna gäller i landskapet från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna lag.

Hänvisningar i lagen till bestämmelser i socialvårdslagen (FFS 1301/2014) ska inom landskapets lagstiftningsbehörighet avse motsvarande bestämmelser i **landskapslagen (2020:12) om socialvård. (2020/20)**

Lagen om ändring av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 1201/2020) ska inte tillämpas till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet. (2021/67) **Föreslås upphävas**

2a §. (2003/79)

Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ska enligt denna lag tillämpas på Åland till den del bestämmelserna gäller socialvården. Lagens bestämmelser gäller på Åland med följande avvikelser: (2020/57) **Föreslås upphävas**

1) Upphävd (2020/57).

2) (2017/123) Hänvisningen i lagens 12 § till 4 § 1 mom. 4 punkten lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (FFS 733/1992), rörande en kommuns köp av socialvårdstjänster, ska i landskapet avse 3 § 1 mom. 4 punkten **landskapslagen (1993:71) om planering av socialvården**. **Föreslås upphävas, beaktas i (31) § LL klientavgifter (se detaljmotiveringen)**

3) (2007/111) Lagens 6b § skall tillämpas på hela den lediga tid som en närstående vårdare i landskapet har rätt till med stöd av 2g § i denna lag. **Föreslås upphävas, beaktas i (10) § LL klientavgifter (se detaljmotiveringen)**

4) Upphävd (2020/57).

5) (2020/20) Hänvisningen till 27 b § 1 mom. i socialvårdslagen ska på Åland avse 28 § 3 mom. i **landskapslagen om socialvård**. **Föreslås upphävas, beaktas i (11) § LL klientavgifter (se detaljmotiveringen)**

6) (2020/20) Hänvisningen till 27 d och 27 e §§ i socialvårdslagen (FFS 710/1982) ska på Åland avse 70 och 71 §§ i **landskapslagen om socialvård**. **Föreslås upphävas, beaktas i (8) § LL klientavgifter (se detaljmotiveringen)**

7) (2020/71) De befogenheter som ett kommunalt organ har enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården, har kommunerna på Åland till den del förvaltningen grundar sig på landskapets behörighet på området. **Föreslås upphävas, beaktas i (35) § LL klientavgifter (inkomstregister)**

3 §. (2013/117)

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § angivna författningarna ankommer på statliga myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen, såvitt fråga är om uppgifter som faller inom landskapets behörighet, dock så att övervakningen ska skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vid övervakningen konstaterar allvarliga brister ska myndigheten, utan hinder av sekretessbestämmelser, anmäla bristerna till landskapsregeringen.

Bestämmelser om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets tillsyn över de i 1 § angivna författningarna finns i 2 kap. i **landskapslagen om socialvårdens förvaltning och tillsyn på Åland**. (2020/20) **LL (:) klientavgifter inom socialvården kan bedömas omfattas av "annan socialvårdslagstiftning" i 7 § 1 mom. i landskapslag (2020:13) om socialvårdens förvaltning och tillsyn på Åland**. Av detaljmotiveringen till 1 mom. (lagförslag

21/2018–2019) framgår att övervakningen omfattar landskapslag (2020:12) om socialvård samt "gällande socialvård som tillhandahålls med stöd av speciallagstiftning på socialvårdens område". Föreslås att det i samband med lagberedning tas ställning till behov i LL (:) klientavgifter inom socialvården av bestämmelse om tillsynsmyndighet, alternativt informativ bestämmelse med hänvisning till landskapslag (2020:13) om socialvårdens förvaltning och tillsyn på Åland.

3a §. (2015/44) Rättelseyrkande

Den som är missnöjd med ett beslut som fattats av en tjänsteman vid tillämpningen av någon av de i 1 § 1 mom. 1, 2 eller 5 punkterna nämnda lagarna har rätt att yrka på rättelse av beslutet hos socialnämnden eller hos annat motsvarande kollegialt organ som utsetts av kommunen för att sköta uppgifterna enligt denna lag. Yrkandet om rättelse ska göras i skriftlig form inom 14 dagar från det att den missnöjde fått del av beslutet. Till beslutet ska tjänstemannen foga anvisningar om hur rättelseyrkandet ska göras. Rättelseyrkandet ska behandlas i brådskande ordning.

Det beslut som fattats av tjänstemannen får delges i brev per post. Delgivningen anses härvid, om inte annat visas, ha ägt rum den sjunde dagen efter det beslutet, försett med adress som uppgivits av vederbörande, har inlämnats till posten för befordran. I övrigt iakttas förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Föreslås att i samband med lagberedning tas ställning till behov av att införa motsvarande bestämmelse i landskapslagen (:) om klientavgifter.

4 §. (2013/117)

I beslut som har fattats med stöd av denna lag kan ändring sökas genom besvär i enlighet med bestämmelserna i 25 § självstyrelselagen för Åland, om inte rätten till besvär är begränsad enligt lag. Föreslås att i samband med lagberedning tas ställning till behov av att införa motsvarande bestämmelse i landskapslagen (:) om klientavgifter.

Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2020:12) om socialvård

Motivering

I och med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås antas och tillämpningen av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård föreslås upphävas förutsätts tekniska ändringar i landskapslag (2020:12) om socialvård. Genom en landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2020:12) om socialvård, föreslås ändringar, enligt följande;

56 §. Klientavgifter (förslag till ny lydelse i rött)

För socialservice enligt denna lag tas avgifter ut enligt **landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården**. lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992), tillämplig i landskapet Åland genom landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

63 §. Den tidigare hemkommunens ansvar för vårdkostnader (förslag till ny lydelse i rött)

I en situation som avses i 60 och 62 §§ är det fortfarande personens tidigare hemkommun som ansvarar för de faktiska kostnaderna för familjevård, institutionsvård eller för boende med boendeservice i enlighet med kommunens beslut. Den nya hemkommunen ska fakturera den tidigare hemkommunen för en ersättning som motsvarar kostnaderna. När ersättningen räknas ut ska följande poster dras av från de faktiska kostnaderna:

1) den landskapsandel för socialvården som den nya hemkommunen erhållit för personen enligt 5 § landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna och

2) klientavgifter som har tagits ut hos personen enligt **landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården** lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården, tillämplig på Åland genom landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, eller i övrigt tagits ut för tjänster som avtalet omfattar.

Kommunerna kan, om de så vill, komma överens om ersättningsnivån enligt 1 mom. på något annat sätt. Den nya hemkommunen svarar för att ordna och bekosta de tjänster som avtalet inte omfattar.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas till dess att den nya hemkommunen svarar för att ordna service. Om personens hemkommun ändras övergår ansvaret för att ordna service till den nya hemkommunen medan ansvaret för kostnaderna enligt 1 mom. fortfarande ligger hos den tidigare hemkommunen.

Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen

Motivering

I och med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås antas och tillämpningen lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård föreslås upphävas förutsätts tekniska ändringar i landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen. Genom en landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen, föreslås ändringar, enligt följande;

5 §. Särskilda avvikelser (förslag till ändring i rött)

Vid tillämpningen av barnskyddslagen ska även i denna paragraf angivna avvikelser iaktas i landskapet:

10) Hänvisningen i 19 § i barnskyddslagen till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) ska i landskapet avse **33 § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården** ~~landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.~~

24) Hänvisningen i 77 § i barnskyddslagen till 14 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ska i landskapet **avse 33 § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården** ~~tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.~~

Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp

Motivering

I och med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås antas och tillämpningen lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård föreslås upphävas förutsätts tekniska ändringar i landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp. Genom en landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp, föreslås ändringar, enligt följande;

2 §. Hänvisningar (förslag till ändring i rött)

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 3a § handikappservicelagen till lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000) avse landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, nedan kallad blankettlagen om socialvård.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 4 § handikappservicelagen till lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/1977) avse landskapslagen (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

3 mom. upphävt (2019/34).

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 8 d § i handikappservicelagen till lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (FFS 569/2009) avse landskapslagen (2016:15) om tillämpning på Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården. (2020/17)

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 14 § handikappservicelagen till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) avse **landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården** blankettlagen om socialvård.

Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

Motivering

I och med att en landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås antas och tillämpningen lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård föreslås upphävas förutsätts tekniska ändringar i landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Genom en landskapslag (/) om ändring av landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda, föreslås ändringar, enligt följande;

8 §. (2017/144) (förslag till ändring i rött)

När det i rikets lag angående specialomsorger om utvecklingsstörda hänvisas till lagstiftning inom landskapets behörighet gäller i tillämpliga delar motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen, så att hänvisningar till

3) lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) avser **landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården** samma lag sådan den är tillämplig inom socialvården enligt blankettlagen om socialvård,

Landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2016:15) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården

Motivering

I och med att tillämpningen av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992), genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås upphävas, föreslås hänvisning till ovannämnda, i landskapslag (2016:15) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården upphävas. Med stöd av 2 § 1 mom. i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården, föreslås hänvisningar till klientavgiftslagen, i lagen om servicesedlar, avse föreslagen landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

Inkomstrelaterad servicesedel enligt 3 § 1 mom. 3 punkten (734/1992, (30.12.2020/1202) i lag om servicesedlar inom social- och hälsovården (FFS 569/2009) ska på Åland avse, en servicesedel vars värde bestäms på grundval av klientens fortlöpande och regelbundna inkomster enligt vad kommunen eller kommunalförbund bestämmer eller vars värde beror på att klientens inkomster beaktas enligt (20) § *Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarig familjevård och för långvarig institutionsvård*, (21) § *Avdrag från inkomster vid bestämmande av avgift för långvarig familjevård och långvarig institutionsvård*, (23) § *Inkomster som utgör grund för avgiften för hemservice*, (24) § *Avdrag från inkomsterna* (avgift för hemservice) samt (25) § *Kalkylerad inkomst av skog* (avgift för hemservice, långvarig familjevård och långvarig institutionsvård), i föreslagen landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården.

Hänvisningen till klientavgiftslagen, i 6 § 3 mom. i servicesedellagen ska avse landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården och hänvisningen till 4 § klientavgiftslagen, i 7 § 2 mom. servicesedellagen, ska avse föreslagen (8) § i landskapslagen om klientavgifter. Hänvisningen till 5 §, i 7 § 2 mom., tillämpas inte då det berör hälso- och sjukvård. Hänvisningen till klientavgiftslagens 14 a §, i 7 § 3 mom. servicesedellagen ska avse föreslagen (34) § i landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården, vilket innebär att även landskapsmyndigheter uttryckligen omfattas av bestämmelsen, i jämförelse med rikets 14 a §.

Genom en landskapslag (/) om ändring av landskapslag (2016:15) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården, föreslås ändring, i enlighet med röd notering, enligt följande;

1 §. Lagens tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (FFS 569/2009, servicesedellagen), tillämpas på Åland till den del den avser användningen av servicesedlar för socialvårdstjänster som ordnas av kommunerna. Vad som i servicesedellagen bestäms om kommuner gäller även kommunalförbund.

Ändras något i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården som hör till landskapets behörighet ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

Lagen om ändring av 3 § lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (FFS 1202/2020) ska inte tillämpas till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet. (2021/68) **Föreslås upphävas**

Ändringar i landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård

Motivering

En landskapslag (:) om klientavgifter inom socialvården föreslås antas. Bestämmelserna i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992) föreslås samtidigt lyftas till lagnivå, i föreslagen landskapslag. Tillämpningen av nämnda förordning genom landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, föreslås således upphävas enligt följande;

1 §.

Med de avvikelser som anges i denna förordning och som följer av [landskapslagen \(1995:101\)](#) om tillämpning i landskapet Åland av [riksförfattningar om socialvård](#), [landskapslagen \(1978:48\)](#) om tillämpning av lagen angående [specialomsorger om utvecklingsstörda](#) och [barnomsorgslagen \(2011:86\)](#) för landskapet Åland ska följande författningar tillämpas i landskapet Åland: [\(2011/91\)](#)

1) upphävd [\(2020/41\)](#)

2) förordningen den 9 oktober 1992 om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992), **Upphävs**

3) upphävd [\(2020:24\)](#)

4) [\(2014/26\)](#) 1 § social- och hälsovårdsministeriets förordning om privat socialservice (FFS 1053/2011).

Ändring av de i 1 mom. angivna förordningarna skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna förordning.

Statsrådets förordning om ändring av vissa bestämmelser i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 417/2021) ska inte tillämpas till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet. [\(2021/69\)](#) **Upphävs**

2 §. [\(2014/26\)](#)

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården: **Upphävs**

1) förordningen ska tillämpas i landskapet till den del bestämmelserna gäller socialvården, **Upphävs**

2) [\(2020/41\)](#) Med service i hemmet i 3 § avses på Åland hemservice enligt 19 § i [landskapslagen \(2020:12\)](#) om socialvård. **Upphävs. Beaktat i (22) och (23) §§ i LL (:) om klientavgifter inom socialvården (se detaljmotivering).**

2a §. [\(2017/84\)](#)

I enlighet med 33 a § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården justeras beloppen i de enligt denna landskapsförordning tillämpliga bestämmelserna i riksförordningen till de av social- och hälsovårdsministeriet offentliggjorda indexjusterade beloppen. **Upphävs. Beaktat i förslag till LL (:) om klientavgifter inom socialvården.**
